

چونڊ ڪلام

حضرت مننار فقير راجڙ فقير ولي بخش راجڙ
فقير محمد بخش 'ضامن'

سهيڙيندڙ: فقير محمد بخش 'ضامن'

حق ۽ واسطا محفوظ

چونڊ ڪلام

فقير محمد بخش 'ضامن'

علي اڪبر هنگورجو

پهريون، 2014ع

فهد الرحمان لغاري

فيض فائونڊيشن، حيدرآباد (0342_3506606)

منٺار فقير راجڙا ڪيڊمي، ڪاٺي

100 روپيا

ڪتاب جونالو:

سهيڙيندڙ:

تعاون:

چاپو:

ڪمپوزنگ:

چپيندڙ:

چپائيندڙ:

قيمت:

انتساب

محشر ۾ سرخرو مان احمد جي صدقي ٿيندس
الله جي ڪرم سان قسمت لکيل آ منهنجي

اي نوح صبر سان ئي گذري حياتي ويندي
هن عزم ۽ پرم سان گذري حياتي ويندي
محشر ۾ سرخرو مان احمد جي صدقي ٿيندس

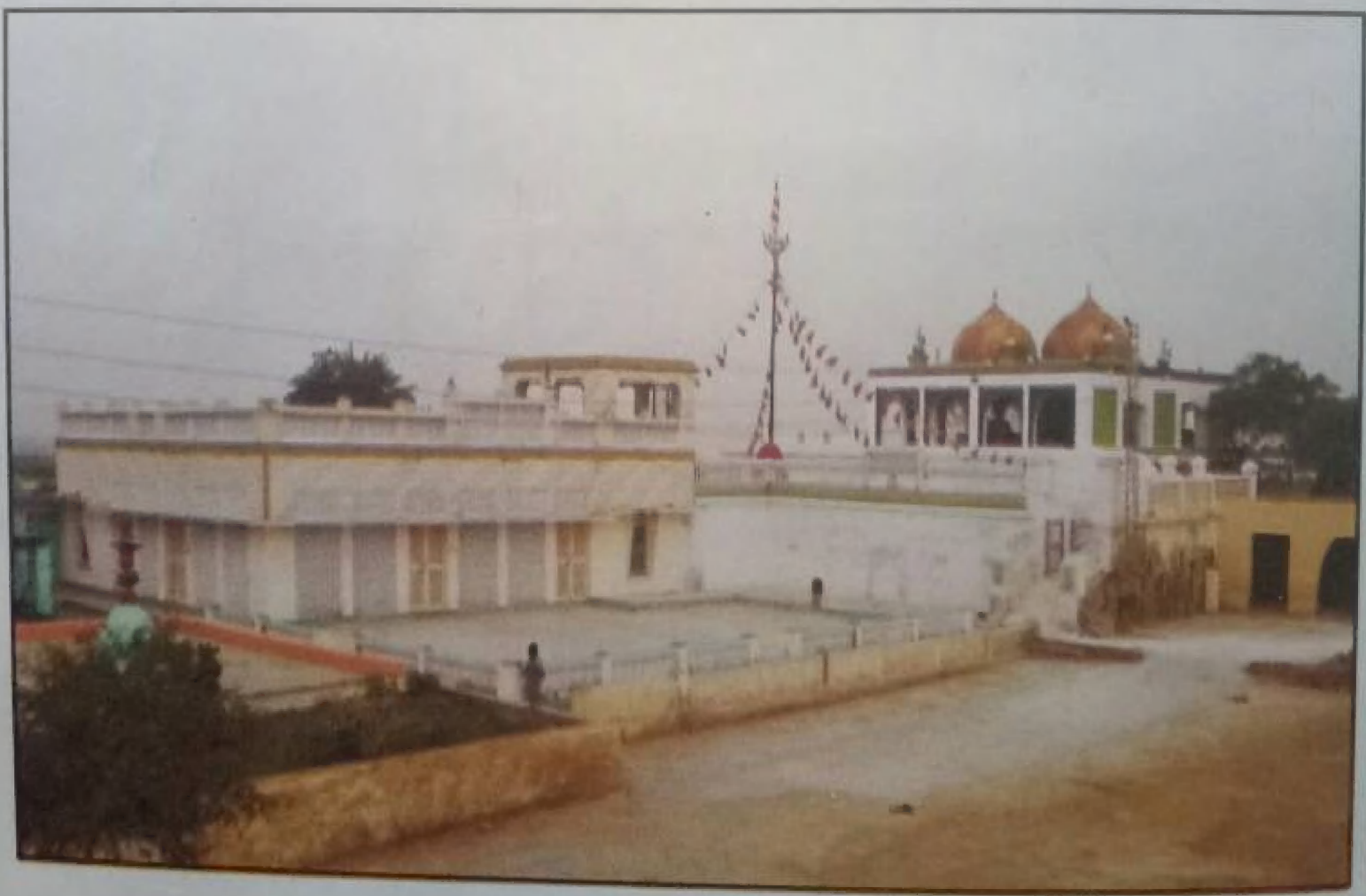
هي رسالو اسين انتهائي ادب ۽ احترام سان
قبلا مخدوم نوح سائين عرف نويد الزمان

جن جي نانءُ ڪريون ٿا، جيڪي ڪجهه مهينا اڳ اسان
کان جدا ٿي وڃي، پنهنجي مالڪ حقيقي سان مليا.
پاڻ راڳ جا وڏا ڄاڻو بهترين شاعر ۽ ڪامل فقير انسان هئا، اسان ۽
اسانجي درگاه تي هميشه تمام گهڻو مهربان رهيا ۽ تمام تڪڙا پيرا
ڪندا رهيا. درگاه جي قبن کي سدائين سونا قبا چوندا هئا.

فقير محمد بخش ضامن

فهرست

- 5 سوانح حیات حضرت فقیر منار سائین علیہ رحمۃ
- 11 حضرت منار فقیر راجڑ جو کلام
- 40 ولی بخش فقیر جو کلام
- 58 فقیر محمد بخش 'ضامن' جو کلام

درگاه شریف جو مکمل ڈیک

وادي سنڌ جو مشهور و معروف الهامي شاعر
منار فقير راجڙ

قبلا حضرت مخدوم محمد امين فھيم سائين ۽ فقير محمد بخش ضامن درگاہ شريف تي چادر چاڙھيندي

فقير محمد بخش ضامن سجاده نشين درگاه حضرت منار فقير راجڙ عليه رحمة
فقير سائين جن جي دستار مبارڪ پهريل

سوانح حيات حضرت فقير منار سائين عليه رحمة

حضرت فقير منار سائين عليه رحمة جن اڄ کان اٽڪل ڏيڍ سو سال کن اڳ موجوده ڳوٺ کاڻي راڄڙ ۾ تولد ٿيا. سندن طبيعت ننڍي هوندي کان ئي فقيريءَ ڏي مائل هوندي هئي. سندن وڏا اصل کان ئي سرور نوح فقير عليه رحمة جن جا مريد هئا. مخدوم امين محمد سائين پکن ڏٺي عليه رحمة جن جڏهن پکن شريفن جي چلاڪشي ڪري واپس هالا شريف آيا ته جماعت گهڻي اچي گڏ ٿي پاڻ چوڪراڻي عمر جا هئا کين اشتياق ٿيو ته آئون اڄ ذڪر وٺان حالانڪ ان ڏينهن ڪنهن کي به ذڪر ڪونه ٿي مليو. خليفو پراڻا هالا جو شاهه صاحب هو پاڻ ان کي عرض ڪيائون ان سائين کي عرض ڪيو پاڻ فرمايائون ته اڄ اچي ذڪر ڏيون ٿا ان طرح ان ڏينهن فقط کين ئي ذڪر مليو. پاڻ جوانيءَ کي رسياءَ ته امين محمد سائين پکن ڏٺي عليه رحمة جن جو وصال ٿيو کين مرشد جي جدائيءَ جو وڏو صدمو رسيو ۽ پاڻ ملول رهڻ لڳا ان عرصي ۾ کين مجازي عشق جي چوٽ به لڳي پر ڪامل مرشد جي مهر نظر سان مجازي عشق حقيقيءَ جو روپ ورتو ۽ پاڻ شعر چوڻ لڳا ان دوران هڪ رات اثر مهل ڏسن ٿا ته امين محمد سائين جن گهوڙي تي اچن پيا پاڻ اتي گهوڙو ڏٺون سائين فرمايو ته فقير گهوڙو ڇڏي ڏيو. اوهين هيڏانهن اچو پاڻ هڪ پٺو ڪڍي چيائون ته پڙهه فقير سائين عرض ڪيو پڙهيل ڪونه آهيان پاڻ فرمايائون ته پڙهه اسين ٿا پڙهايون اها هڪ ڪافي هئي جا ٻهائي وئي.

لاهي ويهه مَ لڏ، لاهه مَ لڏ، هل ته پهچين هوت کي
(سڄي ڪافي رسالي خدائي ۾ موجود آهي.)

ڪافي پڙهائي جتي هيئنر سندن درگاه آهي ان جاءِ لاءِ
فرمايائون ته هي اوهان جو مڪان آهي. گهٻرائبو ڪونه. اسين اوهان
سان گڏ آهيون ۽ پاڻ روانا ٿيا صبح ٿيو ته فقير سائين جن پڙهيو
ويجن ۽ لکيو به ويجن ۽ اها ڪيفيت ٿي جو جيڪي زبان مبارڪ مان
نڪري اهو ٿي پوي پوءِ پاڻ ٻارهن سال کن سير و سفر ۾ گذاريائون
سند جي بزرگن ملتان تائين ۽ اجمير شريف تائين درگاهن تي
حاضريون ڏنائون.

پاڻ پنهنجو قبو ۽ مسجد شريف ۽ پنهنجي قبر مبارڪ پاڻ
نهرائائون رمضان المبارڪ جي عيد پڙهي سڀني عزيز و اقارب کي
درگاه تي وٺي اچي ٻڌايائون ته هي اسان جي آخري آرامگاه آهي
اسين باقي اوهان وٽ ڏهه ڏينهن آهيون ته سندن پائي تي حاجي مير
حسين چيو ته سائين اوهان ته نيڪ ناڪ آهيو اهڙيون ڳالهيون چوڻا
ڪريو ته پاڻ مسڪرائي فرمايائون ابا اسان کي پنهنجي ملڪ ويڻ
جي خوشي آهي. اسان الله سائينءَ کان گهري ته محرم شريف جي ڏهين
تاريخ هئي سو تاريخ ڏهين ملي آهي باقي مهينو شوال جو مليو آهي
ان طرح پاڻ 10 شوال 1353 هـ 16 جنوري 1935 ع هن دارالفانيءَ مان
دارالبقاڏي اسهيا.

پاڻ پنهنجي هڪ مرثيي ۾ فرمائن ٿا ته:

ماه محرم جيءَ ڏهينءَ تاريخ ۾ شل دم ڏيان.

حب رکي حسنين ڏي روئندي هتان راهي ٿيان.

کين هڪ فرزند هو فقير پير بخش جيڪو عين جوانيءَ ۾ ئي

پنهنجا ٻه ننڍڙا پٽ فقير ولي بخش ۽ فقير قبول محمد ڇڏي وصال
ڪري ويو.

پاڻ پنهنجي پوٽن جي تربيت ڪيائون کين نپائي وڌو

ڪيائون ۽ سندن اولاد ڏنائون. فقير سائين جي وفات بعد سندن پوٽو

فقير ولي بخش سائين عليه رحمة جن سجاده نشين ٿيا. جيڪي هڪ

ڪامل فقير ٿي گذريا آهن قبي ۽ مسجد شريف کان سواءِ باقي درگاه شريف تي جيڪو به تعميراتي ڪم ٿيل آهي، سو گهڻي ڀاڱي سڀ سندن رياضت جو ثمر آهي. پاڻ محرم شريف جا ڏينهن چاهي ميلو مرشدن جي حاضري مهمانن سان رهاڻيون، فقير جي حيدرآباد سان نياھڻ يا مڪان جي خدمت، هر ڪم ۾ اڳوا رهيا ۽ وڏا مثال قائم ڪيائون فقيريءَ ۾ اميري ڪيائون جنهن هڪ دفعو ساڻن ڪچهري ڪئي ان کي ساري عمر ڪونه وساريندا سندن مفصل سوانح حيات ۽ شعر سندن رسالي ”پرين تنهنجيءَ پياس ۾“ ۾ موجود آهي. جيڪو منار فقير اڪيڊمي طرفان 1999ع ۾ شايع ٿيو آهي. فقير ولي بخش سائين عليه رحمة جن تاريخ 29 محرم الحرام 1404 هـ 5 نومبر 1983ع ڇنڇر رات راهه رباني ورتائون.

فقير ولي بخش سائين عليه رحمة جن جي وصال بعد سندن اڪيلو فرزند فقير ولي محمد سائين عليه رحمة جن درگاه جا سجاده نشين ٿيا. کين پنهنجي والد سان بي انتها محبت هئي پاڻ سندن جدائي برداشت ڪري نه سگهيا، ۽ ڏيڍ سال کن جي قليل عرصي ۾ ئي تاريخ 25 رجب 1405 هـ 17 اپريل 1985ع تي وصال ڪيائون کين اسين ئي فرزند آهيون. فقير محمد بخش ”ضامن“، فقير لطف علي، فقير خادم علي، مون کي پنجن فرزندن جو اولاد آهي. (1) فقير ولي بخش (2) فقير ولي محمد (3) فقير اعجاز علي (4) فقير فياض علي (5) فقير محمد طلحہ عرف فقير رياض علي، لطف علي فقير کي نه فرزند فقير اياز علي، فقير عرفان علي ۽ فقير احسان علي آهن.

حضرت فقير منار سائين عليه الرحمة جن جا ٽي رسالا چار دفعا شايع ٿي چڪا آهن، پر وري به ناياب ٿيو وڃن. هن وقت به خدائي رسالو جنهن ۾ سندن اٺ سؤ کان وڌيڪ ڪافيون آهن، سو مارڪيٽ ۾ موجود ڪونهي. فقير ولي بخش سائين جو ڪلام به 1979ع کان وري شايع ٿي نه گهيو آهي. منهنجو پنهنجو ڪلام ته اڃان ڇپجي ئي نه سگهيو آهي فقير

سائين جا عقيدتمند ۽ ڳاڻا ان سموري ڪلام جي گهر ڪندا رهن ٿا. ان
 گهر جي ڪجهه پورائي لاءِ هي هڪ ننڍڙي ڪوشش ڪئي اٿئون جيئن
 اهي رسالائين سر شايع ٿي سگهن. اميد ته هي ڪوشش ڪامياب ويندي
 خاص ڪري راڳي حضرات کي به نون ڪلامن پيش ڪرڻ جو موقعو
 ملندو ۽ اهي ان موقعي مان فائدو وٺي فقير جو پيغام عام ڪرڻ ۾ اسان جو
 ساٿ ڏيندا. هن ڪتاب جو نالو ”چونڊ ڪلام“ رکڻ جو اهو به مطلب
 ڪونهي ته سڀا سڀا ڪلام چونڊي ڏجن، ڇو جو فقير سائين جو هڪ ڪلام
 به ڇڏڻ جهڙو ڪونهي. چونڊ ڪلام جو مطلب ته ٿورو ٿورو ڪلام ٽن
 ڪتابن مان چونڊي هڪ رسالو ٺاهڻ.

آخر ۾ آئون مرشدنا قبله مخدوم محمد امين فهيم سائين جن
 کي عرض ڪندس ته پاڻ ان خاص نظر ڪرم سان نوازين، جيڪا وڌن
 کان وٺي ٿيندي آهي ۽ خاص دعا ڪن ته اسين فقير جا سڄا
 بهاريدار ٿيون الله سائين فقير سائين جي نقش قدم تي هلڻ جي توفيق
 عطا فرمائي. اسين جيڪي ڪجهه به آهيون سو سڀ پنهنجي مرشد ۽
 امام پاڪ جي خاص عنايتن جي طفيل آهيون، جيڪي وقت به وقت
 ٿينديون آيون آهن. ٿينديون اچن ۽ انشاءِ الله تا قيامت رهنديون.
 هن ڪم ۾ محترم علي اڪبر هنگورجي ۽ احسان علي
 لغاريءَ جو ڪوششون قابل داد آهن، کين جس هجي.

خادم الفقراء

فقير محمد بخش 'ضامن'

ساده نشين درگاه حضرت منٿار فقير سائين
 ڪاٺي P.O تعلقه کپرو ضلعو سانگهڙ سنڌ.

Cell: 03003084132

Web Site: <http://www.mantharfaqir.com>

Facebook: <https://www.facebook.com/pages/Hazrat-Manthar-Faqir-Rajar/525950777522783>

Manthar-Faqir-Rajar/525950777522783

ڪافي

ٿله: عقل انسان جو چاهي، الله بي انت رب آهي.

سمورو بيان هي بندو تنهن جي تعريف ڪيئن ڪندو
ڪونهي ساراه جو سنڌو ڪنڌي قلزم جي ناهي.

ڏهاڙي معراج جي محمد، ڏنا اٿ ڪئين پريل احمد،
ڌرايا سامان جن تي صمد، ڪيائون معلوم ڪلف لاهي.

اها ڪانهي معلوم ملڪن کي، ۽ سڀ سڌ ناهي نبين کي،
وري پوندي ڪيئن پروڙپوءِ پين کي جتي ڏاهپ هلندي نه ڪنهن ڏاهي!

ڪونهي ڪو شمار قدرت جو آهي سو مڪان عبرت جو
پاڻ حڪيم حڪمت جو لک ٺاهيو ٿو لک ڏاهي.

چوي ”منار“ مالڪ جي، خبر پوندي نه خالق جي،
اونهي رمز رب رازق جي، ڪير پڄندا ڪتي ڪاهي!

ڪافي

ٿله: تو منجهه رب پاڪ آهي رهندڙ جنهن لاءِ ڳوٺ ڳولين ٿو.

ونحن اقرب، اها آيت، آهي رب پاڪ جي روايت،
پڇي ڏس معنيٰ ۽ ماهيت، ٻي ترازِي ڪوه تولين ٿو؟

تو ۾ تڪيو آهي تنهنجو ڪشالو پنڌ پري ڪنهن جو؟
پروڙج پاڻ تون پنهنجو ڇو وڃيو هنڌ ٻيا وڙولين ٿو؟

سريءَ ۾ سير سڃاڻج تون، رمز رندن جي ڄاڻج تون
ملڪ مردن جو ماڻج تون، ڇو اجايا خيال اولين ٿو؟

مري ڏس هاڻ ”منارا“ مرڻ کان اڳ مهنديارا،
ڏسڻ ٿيندو نه ان ڌارا، ڇو ٻين رڻن ۾ روح رولين ٿو؟
□

تار: ٽين تار

راڳي: ڪلياڻ

ڪافي

ٿله: حقيقيءَ حال کي هوشيار صفاتيءَ مٿون سڃاڻن ٿا.

صفاتيءَ ۾ رکي صحبت، حقيقيءَ جي ڏٺئون حڪمت،
ماڻيون ذاتيءَ جي محبت، وري پرئين پنڌ کي پڇاڻن ٿا.

ڪري ثابت سچي شريعت، طريقت ۾ ڪيون طبيعت،
حقيقت جي گهمڻ حڪمت، معرفت موج ماڻن ٿا.

فنا في الشيخ جي اولي، رسوليءَ کي رسبا ڳولي،
فنا في الله ٿيا ڦولهي، اهي احد اثبات ڄاڻن ٿا.

پڇج ”منار“ مردن کان، اهي خبرون عشاقن کان،
سڪج رمزون کي رندن کان، جي فنائيءَ ۾ روح رسائن ٿا.
□

ڪافي

منهنجو رک تون ڀرم پتار سائين، منهنجو رک تون ڀرم پتارا!
 ٿي ڪريان آئون ليلان، لولات ويچاري

هيس سهاڳو تڏهن ڪين ساڳاير، ايتو عقل اڀاڳ جو آيم،
 پير پروڙي مور نه پايو، مون کي هجن حيف هزار سائين!
 مون کي هجن حيف هزار آئون آهيان ڪا نالائق ناساري

هاڻي ڪيم توبه ٻڌيم ٻانهون، اي داسٽرا! منهنجو سڻ تون دانهون،
 مون کي پاڻئون لوڌج ڪيم پراهون هاڻ هٿ نه لائينديس هار سائين!
 هاڻي هٿ نه لائينديس هار هيءَ حياتي منهنجي سڄي ڄماري

جي پنهنجو چنيسر پاڻ سڃاڻين، هٿ رکين جي مٽيءَ تي هاڻين،
 مون کي هوند ساڻ سمهارين هڪ پٿرائين، ته لاڏي ٿيان لڪوار سائين!
 هوند پوءِ لاڏي ٿيان لڪوار ملي سهاڳ وري سرڪاري

هاڻي نالي نام خدا پرور جي، ۽ ساڻ محابي پينمبر جي،
 حرمت حضرت شاهه سرور جي، ڏي معافي کي ”منار“ سائين!
 ڏي معافي کي ”منار“ پنهنجو تون ڪرم ڪري سلطان ستاري

راڳي: تلنگ

ڪافي

جي حب هجي توکي ميان! بر حال خدا جي
تہ پوءِ فقيرن کون پڇي ڏس ڳالهه خدا جي

سائن صحبت سي ڪندا، هجي سڪ سوز جني کي
تہ اُني کي اظهار چون چال خدا جي

آهي نالو نماڻو سندن فقير ۽ مسڪين
پر هتي سين حاڪمين آهن آل خدا جي

تون ٻوڙ پيائيءَ کي، هڪڙائي هت ڪري
”والله بڪل شيءِ محيط“ ست سنڀال خدا جي

اي ”منار“ ڪهين ملنگ کون استادي وٺي آءُ،
تہ توکي تنهن کان پوءِ ٿيئي سڪ سال خدا جي

راڳي: تلنگ

تار: تين تار

ڪافي

تلھ: ڏاڍي سا خدا جي سرڪار آهي
ڪنهن جو قادر رب ساڻ ڌرو زور ناهي

ڏس آدم حوا کان ڌار ڪيائين،
جدا يوسف يعقوب پئي يار ڪيائين،

ڪربلا ۾ شهيد سردار ڪيائين.
هٿان ڪافر جي حسين کي وڌائين ڪهاڻي

ذڪريا نبيءَ کي ڪيئن ڪرت ڌاريو
يونس نبيءَ کي مچ تي اوڳاريو
ايوب صبر ۾ ڪيئن ٿي گذاريو
ڏنس ڪيئن وارو ڏک سور ڏاهي

ڪل نفس ذائقه الموت جڏهن پاڻ چيائين،
پنهنجو نالو قهار اظهار ڪيائين،
مجنون سڀني جون پانيو ٿي پڳائين،
چڏيئي ڪل مٿي پاڻ موت ٺاهي.

ڪٿي سمجھ ”منار“ پنهنجو ڌيان ڌر تون،
ڪجهه خدا جو پي خوف منجهه قلب ڪر تون
توبه زاري هر واري هر روز پر تون،
چڏ هستي ڏس تنهنجو مقدار چاهي؟

□

تار: اولنگهه

راڳڻي: برو

ڪافي

تلھ: جي سانگ پائت شينهن جو تان پوءِ مَ گذرن سان گذار
نيڪ نالو تو سڏائين، نظر پنهنجي سان نهار

لقب پڙنجو نان لڄائج، شان شاهي کي سنڀار
آهي قوت تنهنجو ڪو ٻيو پوءِ مڪر مڇيون ڪيم مار

ڏس اني جي اقبال ڏي جن جي چڙهيون نالي نظر
پوءِ لاڏ لٽڪا لوڪڙن سين، ڪرڻ توکي ڪين ڪار

تو جنهين جو پوش پاتو وقت تنهن کي نا وسار
تنهن مدارت مرد جي سان، تون لنگهي وڃي پوندين پار

اي ڪيم منجهه "منار" تون، ڪٿي ڏيان دل پنهنجي جو ڌار
هڪ مڇي سڪ کان سواءِ، اٿئي ٻي مڙيئي فاني ڦلهيار

تار: اولنگهه

راڳي: برو

ڪافي

ٿله: جي هنجڙو پڪي هوئي تنهنجي ذات،
تان پوءِ تون ڦٽي ڪر چال چپن جي

قوت منجن جو جواهر لعلون، آهن مشهور ان جو مقالون
جي موتي چئن پنهنجي وات، ٻيو ڪاڇ مڇي آهي قوت ڪنگن جي

سنگت پنهنجي کي سارج سنڀارج، وايون اُٿي جون ڪيم وسارج
لڙ ڪا سڀا جهڙي لات هت ڪان ڪان ڪرين ٿو سا ٻولي نجان ڪن جي

توڪي ٿو جڳائي شان مڃارو ته ٿيئي پڪين ۾ مان مڃارو
طلب چڱي ڪر تات، ڏس تون چواڻين ٿو ذات چڱن جي
اي "منار" سر تون سڃاڻج، پٿون جو پاتار جو سو پارس آڻج،
پوءِ پرھ ڦٽي پريات، قيمت ملنديئي ڪوڙ لکن جي

راڳئي: بلال

تار: ڏاڍو

ڪافي

ٿله: سميع بصير ستار تون آهين، رب رحمان لقب تنهنجو
ڇا تعريفون چوندو تنهنجون، هي انسان لقب تنهنجو

تون قادر زابر ڪل تي آهين، حق جلشانه لقب تنهنجو
والي واحد نام قهاري، ڏٺي ديان لقب تنهنجو

احد الله عظيم تون آهين، عاليشان لقب تنهنجو
خالق خاوند پاڪ خدا تون جوڙين جهان لقب تنهنجو

تون رازق ڪل کي روز رسائين، حَي حنان لقب تنهنجو
رحيم ڪريم غفور تون آهين، سوئي برهان لقب تنهنجو

بيمثلي، بيچون تون آهين، ۽ لامڪان لقب تنهنجو
توريءَ سڀ شيءِ فاني ٿيندي، ۽ بقا بيان لقب تنهنجو

توڪي هندو ٿا هر نام چون، بي انت ڀڳوان لقب تنهنجو
ڪل هند تنهنجا شان ڪروڙين، صحيح سبحان لقب تنهنجو

چئي "منار" بنايل بندو ته سچ سلطان لقب تنهنجو
بخش هدايت هادي هن ڪي. جو ڏيندڙ دان لقب تنهنجو. □

تار: ڏاڍو

راڳي: بلاول

ڪافي

تلھ: بحر علم باطوني ڪي سالڪ ٿا سمجھن سارو.

لدني علم انهن ڪي پاڻ حڪيم پڙهايو
گهڻو سو گونا گوني، جنهن جو نڪتو نڪتو نيارو.

علم انهي جو ني وي ميان! انت الله تو ڄاڻي.
جيڪو بيمثلي بيچوني، تنهن ڪين استاد اشارو.

اهو سمجھڻ سوکو تنهن ڪي، هوئي اثر ادب جو جنهن ڪي.
هوئي صابر صبر نموني، وٺي سو تحفو طالب سچارو.

ويچاري "منار" ڪي مرشد، سرور سبق ٻڌايو
سا مٿ سمجھڻ اونهن، اهو سمجھان مان سڀارو. □

راڳي: ڪانو

تار: ڏاڍو

ڪافي

سڪ صبر نه ڏي مون ڪي، لئون ڪيئن لڪائين
تڏهن دانهن درد جي، تو ٻڙه ڪيو ٻڌائين.

ٽا عشق جا آڙاھ. دل منهنجي مٿي ڏڳن.
بنا آب وصال جي. آئون ڪيئن اجهائين

ٽا ڏت فراق جا مون ڪي. آزار ڪن اڃا.
طبيب جا تڏهن ٿيو پيچرا پڇائين

باق ٻاهر نه ڪڍج. سا منع ڪيائين مون ڪي.
سا نصيحت گهڻي نڪ. آئون پنهنجي وس ۾ ناهيان

”منار“ تي ميار رکڻ نا ڏرو روا.
هن حال جي هيءَ ڳالھ. ٿو سموري سڻائين

تار: دائرو

راڳي: ملاري

ڪافي

ٿله: هي خلق خدا تنهنجا اوزار اي ڪاريگر يار
ڪل ڪم پنهنجي هٿ پاڻ ڪرين ٿو

نعمو نقصان وس ٻئي نه ڪنهن جي. وسهيس سان ويچار
اي ڪاريگر يار.

هر ڪا حڪمت ڄاڻي ٿو پاڻهين. بيحد هنر بيشمار
اي ڪاريگر يار.

مت مڙني ڪي ڏنڻي جدا جدا. جهڙي سموري ڪي سنسار
اي ڪاريگر يار.

ڪي وڙهن ڪن سين ڪي وڙهن ڪن سين ڪريو هوڏ ڇل ٽڪرار
اي ڪاريگر يار.

ڪي سڄڻ ڪن جا ٿيو طالب تن جا. محبتون ڏين پيار
اي ڪاريگر يار.

ڪي پائين ڪن کان هن کان يا پين کان اهي مٿن وڌئي مونجهار
اي ڪاريگر يار.

رستو ”راڄڙ“ ڪي سڌو سمجهائج. منجهائين مٿان ”منار“
اي ڪاريگر يار.

تار: ڏاڏرو

راڳي: ملاري

ڪافي

ٿله: صورت سنڌي يار مون ڪي نٿي وسري

هجن هميشه اڳيان اکين جي. وي ميان!
ڊمر نه ٿين هڪ ڌار.

ميخون جي محبت سنڌيون وي ميان!
هڻي ويا لکين هزار.

واڻي وساريان ڪينڪي. وي ميان!
پرين جي ته پڇار

مان ملي محبوب موچارو وي ميان!
موتي اچي ڪي "منار".
□

تار: ڪلواڙو

راڳي: سولڻ

ڪافي

تلھ: ان سائل سان سلطان راضي ٿي پرتو.

واه ڏاتار تعريفن جهڙو ۽ واه واه پلو آهي پان.

مٿو ڏنو منگتي ڪي مالڪ. ٻيو به سارو جڳت جهان.

چارڻ جو جنهن چوڻ مڃيو ٿي، تنهن به لڌو ٿي دان.

الانسان سري وانا سره سوالي جو ٿيو شان.

سوئي سائل سلطان به سوئي. هو هڪڙو ماڳ مڪان.

مٿو ڏنو "منار" تنهن ڪي، ٻيو به سندس ڪلام قرآن.
□

ڪافي

ٿله: قلم قسمت ۾ لکيو، ڏس حال منهنجو هيئن ٿيو.

دل جي ذري دلدار سان، روح جي رتي رلجي ويو،
گم ٿيون ٻيون سڀ گهڻيون، اهو قيد مون لاءِ ڪيئن ٿيو.

حسن حضرت هوت جو جابر زوراور مون مٿي،
جيئن باز جهر ڪيءَ کي جهلي، هيءَ تاب مون تي تيئن ٿيو.

اڌ ڪئي اڌ مٽي آهيان، سڪرات جي صورت ڏنيم
نامماتي، ناحياتي، ڏسو جيئن منهنجو جيئن ٿيو.

”منٺار“ جو مطلب عجيب کان بنا، آهي نه ٻيو
سوئي سٺي، سوئي من ٻڌي، فرياد ساجن سيئن ٿيو.

تار: ٽين تار

راڳڻي: پيلو

ڪافي

ٿله: ٻيومٺ ثاني سمجهي نه دل، دنيا ۾ دلبر يار جو.

منجهه خواب سڀني مون سير ڪيو ان الاهي اسرار جو
اتي روح ويساه ڪيو وڏو ٻڌي عهد هڪ اعتبار جو.

پوءِ توري دل تپاس ڪيو پنهنجي ويساھ جي ويچار جو
تائين مشرق مغرب ناھي مل، حضرت جي ھڪ وار جو

ڪريان ڪيترو آئون بيان، سندس سونھن ۽ سينگار جو
جنھن رب بنايئي ڪٿي راس ڪيو تنھن انصاف خلقتھار جو.

ھت ڪوڙ واجب ڪين مطلب مناسب ”منار“ جو
مون کي دل يقين قسم خدا پرور پاڪ دگار جو.

تار: ٽين تار

راڳي: پيلو

ڪافي

تلھ: منهنجي دل ڪسي دلبر ڪٿي ويو ڪمند ۾ قابو ڪري

جيئن ڪسيو سرھو ڪنگھار کان، پيچل تان تنڊن ۾ ڌري،
تيئن مون کي موھيو محبوب، سنڌي گفتي زبان جي ڌري

ھن وجو جو وارث ھيئون، منجھ عشق جي اچي ويو آري،
پيا بدن جا عضوا اتي، سڀ پينا برداري پري

ھڪ جدائيءَ جو جنجال، پيو ريءَ ديدار ساعت ناسري،
ھوند جي ملڻ موٽي ٿئي، تہ پوءِ پڙڪ بيماري ٿري

پيڇرو خاڪ جو بنا دل خالي، پيو ٿو لحم لڱ لڱ تان ڳري،
سو فراق ۾ ڦٽيو گھڻو ٿو مجروح ”منارو“ مري

ٿلهه: محبوب ملي ٿو نياز ڪون، واقف ٿيڃ ويا اياز ڪون

سمجهه ان مثال ڪي، ڪولي ڏسج خيال ڪي
ڪر اڳاهون اقبال ڪي، ته رستي فيض فياض ڪون

عاشق سمجهه اشارو تون، ان واٽ ۾ ٿيڃ ويچارو تون
ته پائين نور جو نظارو تون، تنهن رحم ڏئي جي راض ڪون

هن سمين ٿي سينگار ڪيا، جن گل هڻ جا هار ڪيا
گندري پئي نياز اپار ڪيا، ٿي سهاڳڻ جام جي نواز ڪون

هڻ سين جيڪي هليا، سي اوچتي جهلڪي جهليا
هت موليٰ سين مور نه مليا، توڙي حافظ ورد نماز ڪون

من خدايم جنهن چيو ۽ نفس رائي سين رهيو
وڃي پوئتي پاهون پيو ان ابليسي آواز ڪون

اي ”منار“ حجت ڪر ڀري، موتو قبل آل وچ مري
وصال پوءِ ٿيندو وري، پڙهه بي خوديءَ جي بياض ڪون

ڪافي

ٿلهه: اُپت اڪيون ڏس دلبر سڀ هنڌ يار صنم،
اي ميان! هر رنگ ۾ سوئي هادي توڙي انسان آدم.

ڪٿي مومن، ڪٿي ڪافر، ڪٿي ٻانيڻ ڪٿي قاضي،
سڀڪا رمز رکي عجب بنايو بازي،
اي ميان! ڪل مذهب ۾ پنهنجو هلائي ٿو حڪم.

قلب ڪتاب ڪجان سمجهه سڀيارو اٿئي،
انا احمد بلا ميمي، اهو پي اشارو اٿئي،
اي ميان! انسان سري و اناسره قلم.

ڪيئن ٿو سڻين، ڪيئن ٿو ٻولين وڻج اها تون عبرت،
ڪيئن ٿو ڏسين ۽ ساهه کڻين اي ڪنهن جي آهي قدرت،
اي ميان! پڇري خاڪيءَ ۾ آهي قطرو سو قلم.

اي ”منار“ منجهڙي ڏس تون ڌيان ڌري،
تو ۾ تڪيو سندس ناهي اهو پاڻ پري،
اي ميان! وڻجن اقرب ويجهو لاه گمان ۽ غم.

ڪافي

آئون پوڄاري آهيان، روز بندر جي تڙن،
اي ميان! واءِ سڻائو وريو، وڻجارا مان ورن!

مون ساربا سي ڏينھڙا مند موٽڻ جي آئي
سوداگر سي سالم ڪن ڪا ورڻ جي وائي
اي ميان! اچن سلامت ثابت، لهريون ڪيم لڳن.

دل تان دم نه لهي سامونڊين جي صورت،
اچن اوقاتون گهڻيون په پالوڻيون پورت،
اي ميان! ڳالهيون ڳجهڙيون سندن، چت تي روز چڙهن.

وڻجارن جون واٽون روز نهاريان نت نت،
ڪين ڏسان ڪوه ٿيون روئن اڪڙيون رت رت،
اي ميان! منهن کان مينهن ڪريو ڳوڙها روز ڳڙن.

چئي ”منار“ منڊيان آئون هت فالڙيون،
مان اچن تان ڪريان دل جون ڳالهيون،
اي ميان! چونديس سور سڀئي ساري سامونڊين

ڪافي

عشق جي سودا لڳيم اچي
هڏ تي نه چاڙهي نديس ماس مچي

عشق مرض اُڻ تڻ جو آهي
سو هڪ ماسو ڪين مچائي
گوندر گوشت روز گهٽائي
جنهن کي جگري سڪ سچي

آڳ عشق جيون چريون چاهيون
پڙ پڙ باهه برهه جيون باهيون
جيرا بڻڪيون جوش جلايون
بازي برهه ڪوئن ڪانه بچي

درد دکايم دل ۾ دونهان
الا عشق جا لائين لونهان
سوال ڪريان ٿي سنجھه صبحان
ته قرب وارن وٽ ٿيان ۾ ڪچي

چئي "منار" پساھ پرينء سان
مون سک واريء جو ساھ پرينء سان.
روح اڪيون ارواح پرينء سان
پوري ٿئي من ڀرت پڇي

تار: ڪلوارو

راڳي: تلنگ

ڪافي

تلھ: ڪن جا تو من ٺاريا وي، چو "منار" سڏائي بنهيون.

تو ته گهڻي ئي تڪبر به چيائي،
فند ٻڌي ڪئين ڪوڙ ڪيائي،
شيخيءَ جا شوغان هيائي،
نه تو نسل ٺهاري وي

تو جي ڪيڙيون ڪم ڪچايون،
ٻيون جي ڪيون اٿئي بد بچايون،
عقل ريءَ جي ڪيئ اجايون،
سي صاحب کي ڪم ساريا وي

الستون الله سڃاتئ،
لحظي ۾ جتي ليئڙو پاتئ،
جان هتي پيو ڇا ڪئون ڄاتئ،
ڪوھ دليل تو ڌاريا وي

قالو بلي جا قول ڪيا تو
"مننار" وسري ڪوه ويا تو
ڪت قلب تي ڪيئن پيا تو
سمجهيون ڪين سنواريا وي

تار: تين تار

راڳ: پيروي

ڪافي

ٿله: پنهنجي وعدي ڪي نه وسارج تون
اهو قول ڪيل ننگ پارچ تون

منهنجي مارڻ لاءِ هزار مڙيا،
رڪي وير دشمن ڏاڍي چوه چڙيا،
اچي ويجهي پيام ته ڄاڻ وڙهيا،
اهي مڙيئي ملول مون کان تارج تون.

ٻيو نه وسيلو واه منهنجي،
وئي ساري مون کان رند راه منهنجي،
هاڻي تو ريءَ ناهي ٻي آگاه منهنجي،
هاڻي تار منجهان مون ڪي تارج تون.

سڻ سوال سگهو هيءَ دانهن منهنجي،
آهي ڪوڪ پڪار تو ڏانهن منهنجي،
اچي ٻاجه ڪري وٺ ٻانهن منهنجي،
هن سام پيل ڪي سڌارج تون.

چئي "منار" تي ماڙ منهنجي
 آهي توڙي مراد مهاڙ منهنجي
 هيءَ بيڙيءَ چڪڙ مان چاڙھ منهنجي
 آهي اوکا گهيڙ اڪارج تون

تار: ڪلواڙ

راڳي: جهنگلو

ڪافي

ٿله: ڪهڙو عقل نياڳ جو آئي. ڪيئن مومل مان وڃائي

سوڍل توکي جيئن سمجھايو. تيئن تان پير نه پائي
 راڻو توسان تڏهن رسي ويو جڏهن لقب تنهن کي لائي

هئينءَ سهاڳڙ ساري جهان ۾ ۽ چاڳلي تي چائي
 آئي ڏنپ ڏهاڳ جو. وو نجان ڪهڙو ڪرت ڪائي

راڻي جي ڪارڻ رنگ محل ۾ اي لوري ڪين ليلائي
 ور وساري پنهنجو وو بيڇڙو سانگ بنائي

چون مئين "منار" چئي. جڏهن شاهي پنهنجو شان لڄائي
 اڃان جهان ۾ گهمي ٿي جيئري. اناسط شرم نه آئي

راڳي: جهنگلو

تار: تين تار

ڪافي

ٿله: آهيان اڄاڻي عيب ڍڪج تون. ڏج م ڏهاڳ چنيسر جام

ملڪ تنهنجي جي هيس ڏيڃاڻي، پورهيت ڪوٽرو هيم ڪمياڻي
آيم آڏا جيڪي ڪيم ڪلام.

ڪج ۾ ليلا ڪي تون لڄياڻي، پنهنجو ننگ پارچ شان سڃاڻي،
سيس سنسار ۾ تنهنجي نام.

ڪئي اتم توبه ٻڌيم ٻانهون، سڙ وي سنڊيم داسڙا دانهون،
پيس پٺاري آئون تنهنجي نام.

چئي ”منار“ مڌيون ڪر معافي، شان شاهڻو آهي تنهنجو شافي،
ته بخش بچايون تنهنجي هن غلام.

تار: تين تار

راڳي: جهنگلو

ڪافي

تلھ: بخش بچايون پٿار چنيسر، ڪيم توبه ٿيس تابعدار.

عدل پنهنجي تي عمل نه آڻج، تون ڪوننگ پنهنجو ثابت سڃاڻج،
منهنجي عيبن ڏي نه نهار.

بيحد آهيان آئون بدڪاري، توبه توبه ڪريان ٿي زاري،
جولاڻي آهي تنهنجي سرڪار.

تنهنجا آهن اسان ٿي حرف حسلي، منهنجيون مڌيون تون ڪر معافي،
ڪيم ڪڍج مون ڪي، ورا تون وهار.

چئي "منار" توکان مڱان موچاري آهيان ابو جهو ڏاڍو ڏماري
دامن جوننگ پارس پار.

تار: تين تار

راڳي: ڪسوري

ڪافي

آهيان اُن جي آئون ٻانهي وي، جن دلڙي ڪيم ديواني وي

مون کي پايئون ڳچيءَ منجهه ڳاري، مون مڃيار اُمر برداري
نت ووڙينديس ويچاري، مون کي سڄڻ ڪيو سيلاني وي

مون کي لائي وبا جا لولي، هڪ هو هو جي ڏيئي هولي
مون کي سڄڻ سکائي آهي هولي، سوئي سبق پڙهان سبحاني وي

مون کي پرين پاڻ پسايو ڪو جو دلبر ديد ديكايو
جنهن دل جو دور مٽايو سوئي نور ڏئيءَ جو نوراني وي

"منار" اداس ۾ آهي، جوئي ڪاف ڪشالا ڪاهي
مونکي موليٰ، محب ملائي، ته سر ساهه ڪريان قرباني وي

تار: ڏاڍو

راڳي: بهاري

ڪافي

جنهن ريت سان پرچين پيارا! چو ته ريت سا ڪريان هميشه
تنهن پير تي پنهنجو قدم دل جان سان ڌريان هميشه

جي هندو مذهب وڻيئي، ته جڻيا جسم تي جڙيان هميشه
جي مذهب مسلماني وڻيئي، ته ڪلمو سدائين پريان هميشه

جي نچڻ وڻيئي، ته پاڻ پيرن ۾ گهنگهريان هميشه
ڳاڻان وڃاڻان، تالڙا تاڙيون، هڻن تريان هميشه

جي اچين گهريار منهنجي، ته ڳالهون ڳجهيون ڳريهان هميشه
منهنجو مقصد ايترو مقصد نه پيو گهريان هميشه

جي ملين ”منار“ چئي، ته رهنم اڪيان نريان هميشه
جڻ آسون اميدون دل جون پنيون، سڪ ساعتون سريان هميشه

راڳي: ڪوهياري   تار: ڊاڍرو

ڪافي

جيئن لوڙيم لذت پنهل سين، تيئن هيءَ آيم سور ازل سين.

وو ڪڏهن هيس بهار پنيور ۾، ڪڏهن جر هاريو روڻان جبل سين.

وو سڪن سورن پاڻ ۾ ڪيو عيوض ادل بدل سين.

وو ڪنهن پر ملنديس ڪيچ ۾، وڃي ٻيهر ٻاروچل سين.

مان ملان ”منار“ چئي، آئون اديون ڪنهن اٽڪل سين.

ڪافي

عجب محويت مردن جي، جي هر دم حق سين حاضر ناظر.

پنهنجو نفس نابود ڪيائون، پوءِ توحيد منزل تي تن جي
ملين پانور لقب بهادر.

هڪ هڪ ڏينهن ۾ چوويهه هزار پيرا، ٿئي زيارت انهن عشاقن جي
جيڪو سندن گذر حيات ڄماندر.

شد رحمت هئي شوق سندن کي ٿسو ڪهڙي ڪماليت ڪاملن جي
ٽين نينهن نشانبر، سونهون صادر.

چئي ”منار“ مڪيان چشمن کي پڻي خاڪ انهن جي پيرن جي
ته ٿئي اکين اوچر رنگ ڪمانگر.

ڪافي

ٿلهه: اتم يقين اعتبار اهو ته بي رنگ بيشڪ رهي ٿو رنگ ۾

سڀ رنگ ۾ سبحان سمايو بي مثال، مثال ۾ آيو آهي الله اظهار اهن
شهر بحر جبل توڙي جهنگ ۾

رب ڪاريگر اهي ڪل وارو سندس اوزار جڳت سنسارو
ڪم ڪري ڪلتار اهو دين حقيقت واري ڏس ڏنگ ۾.

توڙي زمينون، توڙي آسمانا، توڙي ملائل، توڙي انسانا،
ته به نور سندس نروار اهو "الانسان سري" ڏس انگ ۾.

چئي "منار" موليٰ ۽ مرشد مون لاءِ هدايت هيڪ هڪي حد،
سر سندس سردار اهو مون لاءِ مالڪ انهيءَ ملنگ ۾.

□

راڳي: جوڳ تار: تين تار

ڪافي

تلھ: ادا قاصد قريبن جي ڳجهي چئو ڳالھ مون کي ڪن ۾.

اچي مونکي ويجهڙو ويهي، ٻڌاءِ ڳالهيون سيئي سيئي،
ته سڻان دل وارو ڪن ڏيئي، سي رڪان مخفي آئون پنهنجي من ۾.

ڳالهيون جانب چيئي جيهين، ٻڌاءِ مونکي طرح تيهين،
ڪنان ميثاق جي ڏيهين، سا رهي مونکي تانگه آهي تن ۾.

محبوبن جون مقالتيون، پچارون پرين والڙيون،
ڳجهيون ڪر مون سين ڳالهيون، ڪنهن پناهي پوش جي پن ۾.

چئي "منار" ڪهه ڪانگل! مون سان مخفي سي هن ٿي مهل
تہ پرين پرتل هوا يا رتل، اهو ڪيئي ڪوڏيان تنهن درشن ۾
□

تار: ٽين تار

راڳي: جوڳ

ڪافي

ٿله: سرور صوفين وارو، سارو ڪيو امداد مون تي حال هميشه

ڪن کي ڏسي رند شاهي شريعت،
ڪن کي ڪري منجه طالب طريقت،
ڪن تي وجهي ٿو حال حقيقت،
ڪن کي ڏسي رند معرفت وارو.

ڪن کي پڙهائي علم ظاهر ۾،
ڪن کي ڪري واقف باطن بحر ۾،
ڪن کي رسائي داور جي در ۾،
آهي انهن جو بخت پلارو.

ڪري لک طالب ذاڪر ڏڪر ۾،
ڪري لک طالب فهم فڪر ۾،
ڪري لک طالب صابر صبر ۾،
ڪن کان وچارائي نينهن جو نغارو.

مرشد "امين محمد" اشارو ڪيم اهڙو
اثر تار تار ۾ اٿم هاڻ تهڙو
ڪونهي "منار" جو ڪوفو ڪهڙو
هر مظهر کان آهي رهڻ نيارو.

راڳي: مارئي

تار: اولنگه

ڪافي

تلھ: اوڻي شل ڪي اچن، خبرون ڪن، ماڙيچن جون مون وٽ،
من ڪي ڳالهڙيون، من ڪي ڳالهڙيون.

ڪيئن وڌايون خير سين، وو مٽي ڏي مان منجن وره وڃن،
حرص ٿين هوند جهٽ پٽ.

ان تہ اباڻي ڏيهه جي، وو سرتيون روز ڪتن لاءِ ڪتن،
ڏوٿيرن پنهنجي ارت.

ڏکيا ڪٽيم ڏينھڙا، وو ڪسڪي منجهه ڪوٽن، هن محلن،
ريءَ ڏوٿين پوان پيئي گهٽ.

موٽي آئون "منار" چئي، وو وڃان ويڙهيچن، ملڪ سندن،
شل پرچن سر ڏيان ست.

اسين تنهنجا اوڏ غريب، لاڳا! توتي لڄ ننگڙو نمائيءَ جو
جهڙي جي تهڙي تنهنجي آهيان، اهو تنهنجو آسرو مور نه لاهيان
ڪج تون ڪرم قريب وي ميان!

اسان جن عيبن ڏي مَنهارج، پنهنجو ننگ پاڻئون پارس پارچ
۽ چڱي تنهنجي عادت، عجيب وي ميان!

اوڻ نمائي سڏايان ٿي اهنجي لطف وڏي سان مون کي ڪج پانهنجي
ڪنهن سار نواز نصيب وي ميان!

مهر موچارا ڪر ”منار“ تي، نياز وندي هن عرضن دار تي
۽ هٿڙو ڪج حبيب وي ميان!

ٿله: اُتم الله جو نالو وسارڻ واجب ناهي، وسارڻ واجب ناهي

الست بربڪم وي ميان! احد الستئون،
قول قالو بلي والو وسارڻ واجب ناهي.

ذڪر خدائي ني وي ميان! چوڻ چڱائي الو
اجاري قلب جو ڪالو وسارڻ واجب ناهي.

جڏهن هڪ ڏينهن حضرت وي ميان! ننڍڙي نبيءَ کڻي الو
تہ آيو ان وقت اويالو وسارڻ واجب ناهي

پڙھ ”منٺار“ ني وي ميان! ڪلمون قلب سان الو
تہ ٿيئي مطلب برحالو وسارڻ واجب ناهي
□

فقير ولي بخش راجڙ جو ڪلام

ٿله: نرمل نوح فقير، سڄ منهنجا سرور سڏڙا.

لاه قريشي مون تان قرض ڪي، مرشد ميني ڇڏ مرض ڪي،
اوسي اڪسير، هيڻا ٿي پيا آهن هڏڙا.

راهنما اوهين آهيو رهبر، فيض فياض جا ساقِي سرور،
مرشد ماه منير، جام پياريو آهيون جڏڙا.

لاهي درد ڪي دور جفا ڪر، سڏ سان گڏ ٿي شاه شفا ڪر،
ڪامل قطب، ڪبير، تون ڏاتار اسين آهيون ڏڏڙا.

آيو آهي وقت اخيري، دلبر دل ڪي ڏيو دل ڏيري،
پرين پارس پير، گوندر غم وڌي ٿيا وڏڙا.

ڪريو ڪا رهبر رهنمائي، پير پنان ٿو اوهان کان پناهي،
'ولي بخش' جا وير قائم ڪريو هي توڪل تڏڙا.

ڪافي

ٿله: هوش ڪري تون ٿي، هوشيار ساڳيو آهي سر صبحاني.

اول آخر آه اهوئي، ظاهر باطن ساڳيو سوئي، جاني جلوبدار.

لاه گمان تون چڏ گمراهي آهي افضل نور الاهي ڪل سندو ڪلتار.

رهي راهونڊ ۾ مزر لائي پکا پرت جا اعليٰ اڏائي امين ٿيو اظهار.

فيض فقر لڏ گوهر ٿيو گل تر نه تفاوت ساڳيو تل مل محب ملو منار.

آهي موليٰ چوائي طالب سڀ ڪنهن غير تي ٿي آيو غالب سرور شاه سردار.

آهي هير جن طالب موليٰ لهن قسطن ساڳيو ٻيلا مرشد سئين مهنلر ساڳيو آهي سر سب حلي

ال انسان سري سر سارو وحدت جو ٿي آيو وڻجارو نور ڪرڻ نروار.

انا احمد ڀلا ميمي اصل آهي قول ڪريمي هادي هڪو هروار.

ٻوڙ بيائي رک هيڪڙائي 'ولي بخش' ڪر ويچار.

ڪافي

ٿله: اڄ پرين پاتار پرت جا پير اهي پير چمان پيئزار چمان.

آيا پرين جتان پير پري جن سيرن تان سڀ سير ڪري
سر ساهه صدق تن سيرن تان اهي سير چمان سئو وار چمان.

اچي مون سان ملي منار ٿيا هر جاءِ حسن هڪار ٿيا.
هتي حُب جي هنئين ۾ هير گهڻي اها هير چمان هڪار چمان.

ويهي وحدت جا واپار ڪيائون، واهو اهه پلي پٽڪار ڪيائون
اهي مون تي ڀلائي جا پير ٿيا، اهي پير چمان پٽڪار چمان

’ولي بخش‘ وصال جا واءُ وريا، اچي محب مليا جي دل گهريا
اها وير پلي جنهن وار آيا، اها وير چمان اهي وار چمان
□

ڪافي

تلھ: پڇ ساقي کان تون مٿي جو مل، جي سر تي ڏي ته اٿئي پوءِ ٻل

تنهنجو ساقي سرور شاهه آهي، جنهنجو نظر نيڪ نگاهه آهي
اهو آل انساني آگاهه آهي، اهو حاڪم هادي گوهر گل

توڪي ساقي سرڪ پياريندو ڪٿي نازڪ نيٺ نهاريندو
مٿي دلڙي يار جياريندو ٿيندو ونحن وارو واهه وصل

سر ته سرڪ تان گهور ڪجي، ٻي ڪهڙي اتي تڪ تور ڪجي
جتي وصل وصال سان اور ڪجي، لاهي خطرو ٻيو سڀ خوف خلل

وٺ ’ولي بخش‘ وار اٿئي، اها جيت اٿئي نه هار اٿئي
هي مهل موچاري يار اٿئي، ايندو اوڏو توڪي ڪين اجل
□

ڪافي

تلھ: مون کي ماڻن ملو ملو، مرڪي معشوقن مرڪي معشوقن پاتا پڇ پاتا

وار وسيهر وانگي ٿا. ور ڏيو ونگ وجهن.

ابرو يار عجيب جا. ٿا ڏوڙا ڏنگ هڻن.

ديدون دلبر يار جون ڏسي. ماڻ لڳي مرگهن.

ڪنڊو نڪ نراڙ ۾. ٻي چقمق منجهه چين.

ساه وٺي سوگهو ڪيو. گل گوهر جي گفتن.

دل ڦرايو دوست کان. ڪئين 'ولي بخش' وڃن.

ڪافي

تلھ: واه واه شاه حسن جو سير آهي جهلي تاب تنهنجو اهو ڪير آهي

چڏيو شاه وڏا جت شاهي ڏين، در شاه حسن جي سپاهي ٿين.

وڃي واه سڀيئي بي واهي ٿين، ڀر اهڙو ڪٿي نه انڌير آهي.

رخسار لبن جي لالي ڏسي. ڏند هيرا موتي مثالي ڏسي.

نڪ ننگ بندوق دو نالي ڏسي. سينو سپر ڪري سو دلير آهي.

آهن اکرڙيون ڪجليون ڪاريون پيئي ٿو هڻي کڻي منهن پارڙيون پيئي.

ٻيا ابرو ڪج تلواريون پئي. اتي مٿو ڏئي سو مٿير آهي.

هڪ چشمن جا چمڪار عجب، ٻيا زلف سياه سر وار عجب،
تيو هلڻ چلڻ گفتار عجب، تنهن ۾ ڦٽند نڪو پير ٿير آهي

ٿي مريض ويس آءُ لاءِ شفا، شفا ڪانه ملي ٿي الٽ جفا،
لڳا تير نظر جا سئو سئو دفعا، سودو سر جو ڪيم پيو خير آهي

اتي عقل چيو اٿي هل ته هلون، هت ناحق پيا ميان مفت جلون،
چيو عاشق ٿلين ٿو ڪهڙيون ٿلون، توکي ٿيڻو هتي هاڻي ڏير آهي

ويو عشق عقل کان راند کڻي، سر ساهه جو سانگو سڀوئي سڻي،
منهن مرڻ کان ڪڏهن ڪين مٽي اهڙو عشق شهنشاهه شير آهي

ولي بخش عشق جي وڻائي وڻي گهايو گهورن سان ڪري جان جڏي
ڏني عشق عقل کي مٽي تي مڏي تن جو ورهين کان وٺي وير آهي

ڪافي

ٿلهه: پهرين پيار ڏيئي يار دلڙي ڌتاري،

ڏني گهور گهاڻي نه ماري جيارِي

عجيبن سان اهي حسن فوج فالمر رهي ڪانه مون کي اها ڪا به معلم،
چڙهي چو طرف پئي سا نينهن جي نياري

زلف زور زابر جيئن نانگ ڪارا، ڏسڻ سان ڦٽن ٿا اهي مع وارا،
ڏني ور ورن ۾ پائن ڳٽ ڳاري

اڀرو ڪمان ڪج عجيبين جا اعليٰ چشم چور ڪن ٿا سي نوري نرالا،
پئڪان پنڀڙيون آهن تير ڪاري

نسنگ نڪ نروار چڻ ڪا دونالي نه ٿئي مت مرجان اهڙي لب لالي
تنهن لالي لهجايا لعلون اناري

نه سي مت موتي نه هيرا برابر مٿي باب شاهي سي ثابت سراسر
ڏين ڏند ٿا وڌ ڏيئي ڪان ڏيڪاري

ڪئين ڪن غب غب ۾ ٿيا غرق غازي وسري ويئي تن قبل المازي
چائي زنج ڪيا چريا چوڌاري

دليون يار دلبر ڪلندي ڪٿي ٿو هلي ٻانهن لوڏي ته واهواه وڻي ٿو
گفتار رفتار مٿڙي موچاري

آهي بوءِ ڪهري مشق عنبر ۾ تنهن کان وڌ خوشبوءِ پرين جي پگهر ۾
ڪندي هوڏ تنهن سان چا ڪٿوري تاتاري

قربين ڪيا جت پريمي پسارا، اتي ڪئين وڄائي ويا وير وارا،
اچي نيٺ ويئي 'ولي بخش' واري

ڪافي

ٿلهه: منا محب جاني ياوري گانا، ڪرڻ ڪين واجب برهه ۾ بهانا.

ڏٺئي پيار پهرين واه واه وٺي ويون ڏيئي راز ربيبي دلڙي کٽي وين
آهن شوق تنهنجا شاهي شهاڻا.

ائين ڪونه ڀانيم ته وٺيو دل وڃين ٿو سوين سور صلحا سهارن سڃين ٿو
لکين لوڪ جا ٻيا مهڻا ۽ طعنا.

سوا تنهنجي سهڻا نه پيڻي پواڪا توڻي اميدون نه توکان سواءِ ڪا
تون ڪر ڪرم ڪو اي دلدار دانا.

’ولي بخش‘ آهي پرين توکي پرتل تنهين ساڻ هوڻج سڄڻ يار سرتل
ڪندو ڪير منهنجا ٻيو مشڪل آ سانا.

ڪافي

ٿله: منا محبوب من مهڻا. سڪندا چو سڪائين ٿو
رقيب سان رهاڻيون ۽ مون کان منهنڙو لڪائين ٿو.

لکين لائق سڄڻ سنڌي. ڪهڙا ڳائي ڪهڙا ڳايان
ڪڏهن دلدار دلداريون. ڪڏهن وريو ڏڪائين ٿو.

ڪنين سان ويجهڙو ويهيو ڪرين محبت مليون ڳالهيون
ڪنين سان گهنڊ ۽ گهونگهت. ڪنين بيزر وڪائين ٿو.

حجت ڪهڙي هلائيندس. جتي جو جوڙ آ، ناهيان
جي ٿو مون سان ڪرين مائا. ته چٽل ٿڌا چڪائين ٿو.

‘ولي بخش’ کي ورهيه گذريا. سڪندي سڪ تنهنجي ۾.
تنهن کي وره ڏيو ويتر. وصل لاءِ وسڪائين ٿو.

ڪافي

ٿله: تنهنجي عشق مون سان ڪيون يار ڪيڏيون.
سٺيون سٺو سر تي هلائون مون هيڏيون.

تنهنجي بره باهيون، ڏاڍيون يار لايون.
توڪي ڪنهن سيڪايون، اهي رمن جون ريڏيون.

رڪي نينهن ناتو توسان پيچ پاتو.
مون سهيءَ سجاتو پائن تي ٿيون ٿيڏيون.

اندر روح رهڻا، ڪنهن کي ڪين ڪهڻا.
ڏين منهن تي مهڻا، هليو هڪ جيڏيون.

اچو يار ياقِي، ٿيو محب ملاقي.
رهيل دم باقي، خدا لڳ ڪيڏيون.

توسان لئون لايو، اڪڙيون آڙايو.
پرت ڪي پڙهايم ورهن جون ويڏيون.

اهي ولي بخش وايون، ناتو نباهيون.
ڪريو نا جدايون، عجيبا ائين ايڏيون.

ڪافي

ٿله: پلا چاڪان چو آه وساريو تو
نڪي قول ڪيل وري پارو تو

نڪو مرڻ منهنجو نڪو جيئڻ منهنجو نڪو ٻڌڻ منهنجو نڪو ترڻ منهنجو
نڪي ساعت توريءَ سرڻ منهنجو نڪي سهڻل يار سنڀاريو تو

نه مارين ٿو نه جيارين ٿو نه نهارين ٿو نه وسارين ٿو
ڏيئي گوندر گڏ نه گذارين ٿو لائي نينهن ننگ نه نهاريو تو

منهنجو مهندار به تون منار به تون، دلدار به تون ديدار به تون
منهنجو ياتي يگانو يار به تون، ڏيئي سڪ جو سبق سيڪاريو تو

اچ قرب ڪري به ٿي پير پري، هاڻي وڃ نه پري نٿي ساهه سري
ڪيو مست آهيان تنهنجي ذوق ذري، ڏيئي ٻارڻ عشق جو ٻاريو تو

سڻ هيءَ ته سدا آهيان گولو گدا، ٿيءَ ڪيم جدا اٿئي اسم خدا
ولي بخش جي آهي الوداع، جنهن ڏي ورق وصال نه واريو تو

ڪافي

ٿله: سهڻا يار سڄڻ اهو ثواب نه ڪر، هيڪر پاسي رخ تان نقاب نه ڪر

تنهنجي گهور نيشن جي گهايل ڪي، سڪ سورن جي ته ستايل ڪي.
تنهنجي ماڻن جي ته مڃايل ڪي، جاني يار جيئين تون جواب نه ڪر.

دلدار ديدار جي ڪول دري، دلدار ديدار لاءِ دل آ چري،
متان فوت فراق ۾ ٿئي سامري اهر و يار عجيب عذاب نه ڪر.

پنهنجي دستتون پيارل پيار ڪئي، اک اک سان ملائي اک جي اٿي،
آهيان ٿاڍو اڃيو ڏي گهاٽي گهڻي هسي هسي تون ڏي ڪو حجاب نه ڪر.

منهنجو امين به تون انصاف به تون، منهنجو دين به تون مصحف به تون،
منهنجو ٻرو بوش غلاف به تون، منهنجي ڪچاين جو تون ڪتاب نه ڪر.

ولي بخش ڪي بخش بچايون سپ، ڍڪ عجيب اڱلايون سپ،
ڪر پنهنجا پال پلايون سپ، آهن مون ڏي مڙئي تون حساب نه ڪر.

ڪافي

ٿله: عجيبن جون اکيون، ٻيئي نيٺ نرگس،
ڪنڊيون ڪاريون ڪجليون، بنائين ٿيون بيوس.

نشي نينهن جي سان ٻئي نيم خوابي،
وانگي شينهن شور يل سرڪش شرابي،
تني سان نياھڻ سندو ڏاند ڪو ڏس.

اچن سي امالڪ منجهان قرب ڪاهيو
وجهن وير وريام ڪئين ڊنگ ڊاهيو
خماري خماريل ڪڏهن ڪين ڪن بس

مون کي منهنجي اڪڙين اني سان اڙايو
جني کي ڪڏهن ڪين ڪو ترس آيو
اهي ناز پرور سڪيون اهڙي سروس

ولي بخش سان تن رکيو نينهن ناتو
ڏيئي گل گراهڻي پڪو پيچ پاتو
ويو پنهنجي وس کان ٿيو هاڻ هن وس

ڪافي

ٿله: مون کي دوست دلبر ڇڏيو تو وساري
تنهنجي تات ڏينهن رات جيئن تارو تنواري

تنهنجي ڏسڻ لاءِ ڏاکڻا ڏنر ڪي
سوين سور سرتي ساجن سمن ڪي
سندم ساهه سهڻل سدا تو سنڀاري

ڪيم دوست دلبر ددر گدائي
ڪريو ڪيم مون سان اي جانب جدائي
اصل آئون اوهان جي لڳس يار لاري

اول ياري لائي چني پوءِ ڇڏيو تو
پنهنجو پاڻ سان ڪين گولو گڏيو تو
چارهيو چوٽ جنهن کي نينهن جي نظاري

اٺ ئي پهر عجيبا تنهنجي انتظاري
بلاشڪ بدن ڪيو برهه پيقراري
وصل لاءِ ولي بخش پيو تو ڀڪاري

ڪافي

ٿله: پهرين گڏي گوڏي وهاري پوءِ ڌڪي ناڌار ڪر.
محب ماڻن جا نه ايڏا، تيز تون تڪرار ڪر.

دلِبا ڏيئي دلڙي ڌتاري، تو پرين پنهنجي ڪئي.
هاڻي وجهه وڻي ناوار جي، تون مهر ڪا منار ڪر.

تنهنجي جلوي يار جاني، ساهه آ سوگهو ڪيو
ڇڏ غصو غمناڪ سان تون غور ڪو غمخوار ڪر.

تنهنجي پيرن جي پڻي، سرمون اکين جو مون ڪيو
هي اڪيون منهنجون پيئي، پنهنجي پير جا پيار ڪر.

تو نوازيون ناز پرور ڪيئي اگليون اوچيون،
ولي بخش تي وارث وري تون وڙڪو وينجهار ڪر.

ڪافي

تله: چوڻ دل جي اڪيون اڙيون، وڃي ڦاٿيون مون کان زوري

پهرين محبت ملين مڻيون، پرائي پور پوءِ ويٺيون
ڏکڻ سان هاڻ ٿين ڏيئيون، لڳي لئون ڪاوين لوري

اچي اٽڪي اهڙيون اڙيون، سدا سھمن اندر سڙيون
جهلين ٿيون تاب ۽ تڙيون، جهڄن ڏينهن رات ڪيو جهوري

منهنجي وس کان ويٺيون هاڻي، ماريون محبوب جي ماڻي
تڪن تر ناکھين ٿاڻي، لڳيون ظاهر نه ڪي چوري

'ولي بخش' سان نه سي سرتيون، پيارل يار کي پرتيون
جنهن ڪيون قابو ڏيئي پرتيون، گهڻي تنهن ڪئي نه ساڻوري

ڪافي

تله: تنهنجا ڳڻ ۽ ڳالهيون يار ذري ذري ٿيون ياد پون

توڃي ڳل گراھتيون پاتيون، جهاتي ۾ ڪي پائي جهاتيون
چوڪيون سنڌي چاليون يار مون کان ڪنهن دم ڪين ٿيون وسرن

دم دم دل ۾ دود دکائين، روڻاڙيون روڻاڙيو لڙڪ وهائين
اڪيون ڪن سي آليون يار جيئن ڪي موسم مينهن وسن

ڏيئي فراق ڪري فراقِي، وڃي يار يڪو ٿيو ياقِي،
هڻي ديدون دو ناليون يار سي ته ڦٽيل اڃا پيا ڦٽڪن.

قدم قرب جا ڀريو بندي ڏي هن اوهان جي سائين سندي ڏي
ته گڏجي جاني جاليون يار پل ته پيا پيا ڏيهه ڏسن.

تنهنجي ياد اندر ڏي اُڏما، سهڻا سور سوين پيا صدماءِ،
تنهنجيون رمزون نراليون يار ڏيهه سڄي ۾ ڪين ٿيون ڏسجن.

ياد 'ولي بخش' ڪين وساري، تاڙي وانگر تات تنواري،
توڃي پياريون پياليون يار اچي تايو آهي تن طلبن.

ڪافي

ٿلهه: صدق صدق سو واري صدقي،
لاهي نقاب نهارڻ تان.

نين خماريل ڪڍي خوشيءَ مان،
کلي يار ڪيڪارڻ تان،
غم ۾ پي غوطا کاڌم،
تار انهيءَ مان تارڻ تان.

واعدا وصل جا ڪيا تو جيڪي،
پنهنجا سڀئي پارڻ تان.

دلبر اڃ ديدار ڪرايو
انهيءَ سارڻ يار سنڀارڻ تان

ڪڏهين ته ويجهو ڪين وهاريو
اڃ گوڏي گڏ ويهارڻ تان
منڙا منڙيون ٻوليون ٻولي
دلڙي يار ڌٽارڻ تان

هٿيار حُسن جا يار ڪٿي
اچي عاشق سر اولارڻ تان
موتو وانگي ماري ماريئي
انت موتو جيارڻ تان

گهور ٿيان لڪ گهورون گهوريان
واڳ وصال جي وارڻ تان
اهي احسان لکين لڪ ٿورا
گڏجي يار گذارڻ تان

سائي سرڪي ڏنيئي مرڪي
تنهن پيالي پر پيارڻ تان
مون پانيو آئون وسري ويڙس
'ولي بخش' ڪي ڪين وسارڻ تان

ڪافي

تلھ: تنهنجيون ڳالهيون سڄڻ. منهنجي روح ۾ رهيون،
مون کي تون نه مليون، مون ڪنهن سان نه ڪيون.

منهنجي محرم حال جو پائي تون، ڪر ايڏي ڪيم جدائي تون،
مون سان بيحد بي ته وفائي تون، ٿيو ڏيل ڏڪن ۾ يار ڏهيون.

هاڻي هيڪر اچو ڇڏي هوڏ مٺا، تنهنجي واه وڻي مون کي لوڏ مٺا،
توريءَ ڪنهن سان ڪريان آءُ ڪوڏ مٺا، تنهنجي عشق ٿيون ڏاڍيون درد ڏيون.

اچيو ڇت تي چڙهن تنهنجون چاڙهيون مٺيون محبت تنهنجون جي مڪاڙيون
اهي ڳڻن پريون جي ڳالهڙيون، مون کي ياد پون نئين سج ته نيون.

پنهنجي ڀر ۾ روز پڄاريان ٿي، ڪريو ياد هنجون ت ت هاريان ٿي،
هڪ ويل به ڪين وساريان ٿي، منهنجون آهن سمر اهي ساهه سنيون.

مون ٻيو سڀ کي ڇڏيو توکي نه ڇڏيان، تولاءِ جايون اکين ۾ يار اڏيان،
تو کي ساعت ساعت آءُ ته سڏيان، پيون وايون مون کان سڀ يار ويون.

ولي بخش جا ٿا نيٺ وهن س ڪ صبر ٻيئي ڪيئن ٺهن،
مون کان زوريءَ ٿيون وڃيو پڌر پو، جيڪي آهن اندر ۾ اڻ ته ميون.

ڪافي

تلھ: جھاتي پايو منهنڙو لڪايو ڇڏي
البيليون اڪيون اٽڪايون ڇڏي

منهنجو يار چشم جڏهن ڄاڻي ٿو
گھنڊ گھورن سان ڪئين گھائي ٿو
جي ڪٿيو ڳاٽ ڳالھائي ٿو
تہ لکين فقير ڦٽڪايو ڇڏي

جيڪو اڪڙين جي منجهہ آيواري
سو تہ ساري عمر پوءِ سور چري
مجروح مثل جيئي نہ مري
جنهن کي سيني اندر سڏڪايو ڇڏي

دانهن ڪئين دل گير ڪري
ڪئين امير وزير فقير ڪري
مستان ڪئين مھيمر ڪري
سر سوريءَ تي لتڪايو ڇڏي

ٽوڙي مھجي ڪو ڏيرو ڏڏو
تہ بہ سڏيو ويھاري گوڏي گڏو
ڪن جو نہ سڻي ٿو سورن سڏو
ڪي سڪ ۾ يار سڪايو ڇڏي

ڪئين مست منگهن مخمور ڪريو
ڪئين چشمن سان چڪچور ڪريو
ڪئين 'ولي بخش' جهڙا وهلور ڪريو
لائي وصل وسڪايو ڇڏي

فقير محمد بخش 'ضامن' جو ڪلام

غزل

ٿله: دلبر کي منائڻ جي اڃ اهڙي ڪجي اٽڪل،
پاڻهي سو پرين پرچي، ڪنهن کي نه پوي ڪاڪل.

مرضي ڪا سندس ونجي، مرضيءَ تي سندس هلجي،
راضي سو رهي هر دم، ڪا اهڙي تلجي تل.

آخر سو سڄڻ سرچي، مونساڻ ملڻ ايندو،
ڪوشش سان ٿئي آسان پل ڪهڙو هجي مشڪل.

ڪنهن سان ڪو مسئلو آ، ڪنهن سان ڪو مسئلو آ،
مشڪل ۾ هتي آهي، هر ماڻهو ڄڻ ڦاٿل.

پيو ڪوڙ ڪپت ڪاهي، محبت وٺي ماڻهن مان،
ڪو ڪرم ڪري قادر ماحول هي متجي شل.

'ضامن' آ سندم اهڙو مايوس ٿجي ڇا لاءِ،
هر ڪنهن تـ مسئلي جو ڪوئي آ هوندو حل.

ڪافي

ٿله: هتي اڻ ڄاڻ ڇا ڄاڻن، نرالو شان صوفيءَ جو،
عقل جي جاءِ جت ناهي، اهو ميدان صوفيءَ جو.

شريعت تي رهن محڪم. حقيقت حال ۾ هر دم
طريقن جي طلب جن کي معرفت مان صوفيءَ جو.

رڪن ٿا نياز ۽ نوڙت ڏکوئن ڪين ڪيڙيءَ کي
رضا تي ٿا رهن راضي اهو پٿمان صوفيءَ جو.

هر ڪنهن سان رڪن محبت نڪي نفرت منجهان ڄاڻن.
سڌو رستو وٺي سڀڪو اٿو ارمان صوفيءَ جو.

سوين صوفي سڏائي هت، ٿين گمراه ٿا گس کان.
پليل هت ڪئين وڃن پلجيون سمجهن شان صوفيءَ جو.

وڃائي پاڻ پنهنجو جي، هلن ٿا حق تي هر دم
انهن جوئي آهي 'ضامن' اهو اعلان صوفيءَ جو.

ڪافي

ٿله: هنجهه ٿو چوائين هت، پوءِ چورڪين تو چاهه چين سان.

آهي انهن جو شان نرالو جن جو سڏائين هت ٿو نالو
سوجهي رک ڪا سرت، ويهندين اڳيان ڪيئن تون تن سان.

پاڻ اندر ۾ پاءِ ڪا جهاتي، ته لنئون تو آهي ڪن سان لاتي.
ڪهڙي ڪئي تو ڪرت، هت پوءِ هلندين ڪيئن هنن سان.

پاڻ بئائج لائق تن جو جڳ ۾ چوائين تون ٿو جن جو
پار ڪا پوري ڀرت، تو نه جڳائي قرب ڪنگن سان

سڏ سان سيئي ساڻي ٿيندا، هت سي ڪڏهن ڪين ڇڏيندا،
پڪ سان پرندئي ڀرت، هلڻ ڇڏي ڏج ٻيهر ٻگهن سان

پڪ سان پڪو جن هوندو 'ضامن'، لهر نڪو پوءِ لوڏو ڪو تن،
تن کي ڏسو جي ٿي، ان جو ڪهڙو ڪم ٻين سان

ڪافي

ٿله: ٿيندم ڪهڙو حال الائي.

مارن ڌاران ملڪ ۾

ڏٺي ڏوٿيئڙن کي ڪيئي لنگهي وڃي سال الائي

بيوس آهيان بند ۾ ڪنهن سان ڪريان احوال الائي

مون ڌاران سڀ ماروٿڙا هٿ، ڪيئن ٿا رهن خوشحال الائي

عجب لڳو اٿم ان تي ڏاڍو ڪئي سانگين چو نه سنڀال الائي

'ضامن' چئي هٿ روز اچن ٿا، ڪهڙا ڪهڙا خيال الائي

□

ڪافي
ٿلهه: پرين جي اڳيان پاند پائي ڏسون.
سندو بخت اڄ آزمائي ڏسون.

ڪري در گذر هو خطائون سندم
ڪو اهڙو ته حيلو هلائي ڏسون.

نيائي اگر ڪو نٿو ڇا ٿيو
اسين پنهنجو ناتو نيائي ڏسون.

ٿئي التجائن ۾ اهڙو اثر
موم دل سنگدل ڪي بنائي ڏسون.

مخالف ٿين مات هت جي هجن،
اهو عرض ور ور ورائي ڏسون.

ملن محبتون ڪي مٿين ئي مدام
اها آس پرور پڄائي ڏسون.

سڪون سڀئي انسانيت جو ادب،
هي فرقن جا فتنن مٽائي ڏسون.

ڪافي

تلھ: پرين جي اڳيان پاند پائي ڏسون،
سندو بخت اڄ آزمائي ڏسون.

ڪري در گذر هو خطائون مندم
ڪو اهڙو ته حيلو هلائي ڏسون.

نيائي اگر ڪو نٿو ڇا ٿيو
اسين پنهنجو ناتو نيائي ڏسون.

ٿئي التجائن ۾ اهڙو اثر
موم دل سنگدل ڪي بنائي ڏسون.

مخالف ٿين مات هت جي هجن،
اهو عرض ور ور ورائي ڏسون.

ملن محبتون ڪي مٿين ئي مدام
اها آس پرور پڄائي ڏسون.

سڪون سڀئي انسانيت جو ادب،
هي فرقن جا فتنا مٽائي ڏسون.

ڪري ڪرم قادر ٿيون ڪامياب
خيالن جا ويڇا ويڇائي ڏسون

مليو اهڙو 'ضامن' ڪا ڳچي نه آ،
خوشيءَ مان خبر هيءَ ٻڌائي ڏسون
□

ڪافي

تلھ: دل تان نه دم لهي تو دلدار يار سو
منهنجو ته آهي مالڪ و مختيار يار سو
ٿاني شريڪ انجو همسر نه ڪو سمجھي تو
سهڻن جو آسراسر سردار يار سو
لطف و ڪرم سندس جي ڪا ڪانه انتها آ
ڏهرن ڏڏن جو ٿيو آ آڌار يار سو
الڪو ڪو ڪونه آهي دردن غمن جو هاڻي
ٿيندو مدد سدائين صد بار يار سو
جيئري مثل جي دليون واري جنهن جيار يون
ڪيئن نه چوان پوءِ آئون منار يار سو
ڪيئي اڀوجهه اڳلا آهن سندس سھاري
محمد زمان آهي مھندار يار سو
'ضامن' ٿيو تخلص دلبر کان اڄ عنايت
منهنجو به هوندو 'ضامن' هر وار يار سو
□

ڪافي

ٿله: روز چڪن ٿا چاڪ، نه وسرن تاريلن جا ٿاڪ،
ڪي قيد منجهان بي ڏوهه بندياڻي، ڪول درن جا ٿاڪ.

منڌيس تنهنجي محلن ۾، پيو هيٺڙي ۾ آ ھول،
هيڏي ساري ظلم سنڌءِ جو چئو طرف چئو ٻول،
لاھ ڪڙولا ڪرف مڙيئي، در دريون سڀ ڪول،
سام منڌو آ محل سنڌي ۾ حال ٿيو غم ناڪ.

طعام ٿيا ماتام مڙيئي، هر دم ٿي هاريان،
زهر لڳن سڀ زيور تنهنجا سي سمورا ساڙيان،
قول ڪيا جي ڪالهه هتي مون، پنهنجا سي پاريان،
آهيون ڏيه ڏاڏاڻي ڏت ڏٽورن جا هميشه هيراڪ.

سون ڏنئي جو ڪونه قبوليان، ڪڏهن به آئون،
هار هيرن جا پانيان ٿي سي بلڪل بلائون،
ننڍي لاکون لوري ڏيندي جا چتاري چيائون،
پر نه چڏيان سا پنهورن جي بلڪل آهيان پياڪ.

وار منجهي پيا، مر ۾ ڌاران سرتين ڪين ڏوٿان،
هڪ پل به لڳي ٿو پهر جيان، هٿ پورن ۾ پئي پوان،
ڏسيو خواب ۾ ڏوٿيڙا سي راتو ڏينهن روٿان،
ڏاٽر شال ڏيڪاري جيئري انهن جي اوطاق.

‘ضامن’ چئي هُت موٽي ڏسنديس ملڪ مڙوئي مليس
پرچندا پنهور اتي سڀ ڪلندا ظلم رنجين
پڇنديون مرادون من جا مطلب ٿيندو ساڻي سرور پير
ڪين لاهينديس لوئي لڳن تان آهي اها سندم املاڪ

ڪافي

ٿله: عمر هاڻ اجهو ڄاڻ، مارو پاڻ ايندا،
پسي حال ڪندا پال وٺي نال نيندا.

اٿم تات ڏينهن رات وائي وات اباڻن،
ستي سيئن ڏنم جيئن ظاهر تئين ملان تن،
لهي سور سڀ وهلور اڄ ضرور ويندا.

ٿيم دور ڏوٽي ڏور پون پور پڇاريان،
ٿيا ڏينهن وٺا مينهن اهي ڪيئن وساريان،
ويندا رنج هي اهنج سڀ سهنج ٿيندا.

اٿم تار لهن سار پسي پار پنهنجو
لکئي لوه ڪيس ڪوه ڪونهي ڏوه ڪنهنجو
چڙهي چوٽ پجين ڪوٽ سٺي موت ڏيندا.

ڪلن پاڳ موٽي ماڳ اچن واڳ ورائي،
ملن شال هي احوال سٺن ڳاله سڏائي،
آهيان جن اهي من ‘ضامن’ پيندا.

ڪافي

ٿله: عشق جا ڏس اسرار، عقل جي ات ڪا جاءِ نه آهي.

عقل جي جت ٿي آهي پڄاڻين، عشق اتان آ منزل ماڻين،
اها حقيقت جي تون ڄاڻين، ته واه واه اهو وهنوار
ڪو ڪورسيوات آ ڪاهي.

عقل ٿو آئون ۾ ڦاسائي، ماڻهوءَ کي هت خوب منجهائي،
پوءِ اچيو سو پاڻ پڙائي، ته آهي مون کي اختيار
پر بنهه بي اختيار سو آهي.

عشق وارا هت مرد ٿيا جي، مرڻ کان اڳتي مري جيا سي،
وينا پنهنجو پاڻ وڃائي، پوءِ ٿيو نام سندن نروار
هر ڪو تن کي چاهيو چاهي.

عشق جڏهن منار تي آيو ته مرشد تنهن کي پاڻ پڙهايو
سبق اهوئي تنهن من لايو تون ويهي ڪجيئن ويچار
ته ترڪو تفاوت تنهن ۾ ناهي.

جن جا عشق وارا ٿيا 'ضامن'، سيئي منزل تي ٿا پهچن،
لهر نه ته ڪو ڪو لوڏو آتن، اهي تريو وڃن تڪ تار
سي ٿا ڄاڻن خوب ناهي.

ڪافي

ٿله: آهيون اڀرا ۽ التجاڻ اسين، وٺيون تنهنجي وتون پيا اڙاڙاڙ
ڪريو محب منا مسڪين مٿي، اڄ واري وري ڪي وڙ وڙ وڙ.

مٿ تنهنجو سڄي ٿو ڪونه ڪٿي پلي ڪوئي ڪٿي ڪاڪت جي ڪٿي
ايندا ڪيئي اڃيا تڙ تنهنجي مٿي ڏيندا تانگهه جتي پيا تڙ تڙ تڙ.

جو ويري اسان سان روز وڙهي، ڪنهن پل به ڪڏهن ڪين مري
ڪريو چوٽون چوٽان چوٽ چڙهي، تنهن لڄ سان تون ئي لڙ لڙ لڙ.

ڪاٺي به ڪماڻي ڪانه ڪيم، هت غفلت ۾ سڀ وقت ويم،
ڪجهه ٿل ڦٽل جي عمل اٿم، ڪريان ڪيڏانهن هتي سا هر هر هر.

جي ڪنهن کي نٿي سڏ ڪاٺي پئي، سو پي کي نه ڪوئي ڏوهه ڏئي،
جنهن کي جيئن وٺي سوتين چئي، پل ڪوئي ڪري پيو ٻڙ ٻڙ.

هتي 'ضامن' پيئي بچائج تون، اچي پنهنجو جلوه پسائج تون،
تيا دشمن جيڪي سائج تون ڪري ڪڙڪو تن تي ڪڙڪڙ ڪڙڪڙ.

ڪافي

ٿله: اسين ميلا محبت جا، مچايون پيا مچايون پيا،
نچي نروار ٿي ناچو نچايون پيا نچايون پيا.

ڪري ڪوشش ڪنا ڪريون ڪٿان ڪي محبتي ميڙي.
اهي هت روز رمن ۾ رچايون پيا رچايون پيا.

رڳو دنيا سندو دوکو آهي ڪلفت پيئي ڪاهي.
انهيءَ کان پاڻ پنهنجو هت، بچايون پيا بچايون پيا.

ڳڻڻ کان جي آهن گهڻيون پيا چونڊي اهي يارو.
ڪيون هر دم هتي پنهنجيون ڪچايون پيا ڪچايون پيا.

ٿيا جي مرد مولا جا، هتي جي ڳائجن تن جون.
سٿون ثابت اسين سيئي سچايون پيا سچايون پيا.

آهي 'ضامن' سندم جوئي محب منار سو مليو
تڏهن ئي پاڻ پڙ ۾ هت پچايون پيا پچايون پيا.

ڪافي

تلھ: نچ ڙي ناچونچ، نچ نچ نچ ڙي ناچونچ.

ٻارج محبت جا ڪي مڇ.

جيئن نچائن تيئن تون نچجان. آڏو پاڻ نه هر گز اچجان
پروانو ٿي پڙ ۾ پچجان. رمز انهي منجه رچ.

نچ نچ نچ ڙي ناچونچ

وات مليل جا ساڻي ونج تون پورا هرگز ڪيم يلج تون
ڪوڙ ۽ ڪلفت ڪوري ڪلج تون سڀ ڪي چئجان سڄ
نج نج نج ڙي ناچونج

ونجان نجي هت يار ريجھائي پنهنجو ڇڏ تون وجود وڃائي
ميلا محبت جا ڪي مچائي ڪوڙ ڇڏي سڀ ڪڇ
نج نج نج ڙي ناچونج

‘ضامن’ تنهنجو آهي سرور پرچي تو سان پوندو پرور
پوءِ پل هام هڻي تون هيڪر اڳيان سين جي اڇ
نج نج نج ڙي ناچونج

ڪافي

ٿله: ڪر ڪا ڪار ڪتر جي ڪر ٿيندئي سھنجو پوءِ سفر.

ويهي ڇو ٿو وقت وڃائين، پوءِ متان هت تون پڇتائين
ٺاه ٺاه ٿو ٺاهيو ٺاهين، موگا ڪرم مڪر

هت جو ملندئي سودو سھانگو ٺله آ تنهنجو اڳيان مھانگو
سر جو هتي تون لاهي سانگو ونج اهوئي وکر

جيڪو تون سان ڪري پيائي، تنهن سان پي تون ڪجان پلائي
عادت ڪر تو يار اهاڻي، سک جو ڪڇ ٿمر

نفس ندوري سان لڙج تون، ويريءَ سان هت خوب وڙهج تون،
وڃ تان واپس ڪيم ورج تون، ديکين پوءِ دلبر.

'ضامن' ڪج ڪو يار سهگارو ان ڌاران پيو ناهي چارو
حال ڪجان پوءِ تنهن سان سارو ساٿ ڏيندڻي سرور.

ڪافي

ٿله: پورا ڪيم ڪي پل، هليو هل، وات وٺيو تون وحدت واري

ست آهي جا تن سمجھائي، پوءِ به پروڙ نه توکي آئي
موگا ره مَ منڌل هليو هل، پاڻهي پاڻ ڪندا پوئواري

غفلت ۾ چو وقت گذارين، قالو بلا جا قول وسارين،
ايندڻي ڪيئن عقل هليو هل، ثابت ڳالهه سمجھج ساري

نالو پنهنجو نيڪ سڏائين، عمل جي پاسي مور نه آهين،
معافيءَ جي آمهل هليو هل، ڪنبي ڪجان تون توبه زاري

وحدت واريءَ وات هليا جي، هت ڏرو ٿي ڪين پليا سي،
پس مرد اهي ڪامل هليو هل، سي ٿي توسان ڪندا ستاري

سام سندي هت ڪين ڇڏيندا، ساجهر تنهنجا 'ضامن' پيندا،
ڪندا 'سي' پاڻ ڪهل هليو هل، دل سان ڏيندا اچي دلداري

ڪافي

ٿله: راڻا ڇڏ تون رسڻ، سڌڙاسڻ مومل ڪي ڪر معاف مڏايون

ڪاڪ سوا تو آهي ڪوماڻي، اڇ تون پنهنجو پاڻ سنيچائي
هيءَ آ مهل موٽڻ، سڌڙاسڻ اڪڙيون تو لڏ آهن اڃايون

تنهنجيءَ سڪ ۾ ستيس سومل، مرم انهيءَ آ ماريو مومل
ڪانهي واٽ ڪڇڻ سڌڙاسڻ، بخش اچي تون پتار بچايون

وهر سنڌي سڀ آئون وڃايان، حال حقيقت ساري سڻايان
جي پل ۾ ٿئي پهچڻ سڌڙاسڻ ته سوڍل ڪجهه به ڪين لڳايون

ڇانگي تي تون ڪر چڙهڻ جي، آس آهي مون معافي ملڻ جي
واٽي ڪر ڪا ورڻ سڌڙا سڻ عيب ڍڪي تون سڀ اڳايون

شان سنيچاڻج سوڍل پنهنجو 'ضامن' سرور شاهه آ منهنجو
پاڻ ٿي ڪجان پرچڻ سڌڙاسڻ، جلد ٿي ورڃون پوءِ ورهائون

ڪافي

ٿله: ٽين تنهنجا بخت جيڪر ملئي صحبت فقيرن جي
رڪڇ تون دل اندر هر دم مٺي محبت فقيرن جي

نماڻون حال آ جن جو خوديءَ کان سي رهن خالي
نماڻي جي هلن سرڙو اها عادت فقيرن جي

نوازش جي نظر ڪن جي، ڇڏن تقدير بدلايو
ملي توکي به ڪا اهڙي گهڙي ساعت فقيرن جي

رهن راضي رضا تي جي، رکي مالڪ سندن مرضي،
ذڪر جو ڪن ذخيره ٿا، اها دولت فقيرن جي

ٽين سڀ ڪم سنڌي سؤلا، نڪي پرواه ڪي ڪنهنجي،
سدائين روح ۾ رک تون چڱي چاهت فقيرن جي

نسب پنهنجو نهاري ڏس، ٿو هت سڏجين فقيرن جو
مبارڪ باد آ توکي، ملي نسبت فقيرن جي

اٿئي 'ضامن' سرور شاه، جو آ سرواڻ فقيرن جو
ڪندو سڀ معاف موليٰ ات ڪيل ڀارت فقيرن جي

ڪافي

ٿله: هر وقت سندن محبوب مٺي، تنهن ماه لقا جي ڳالهه ڪجي،
جا روز ڪري مون جهڙن تي، ان لطف و عطا جي ڳالهه ڪجي،

جنهن جي در تي سوالي روزاچن، ڪئين مون جهڙا مسڪين سوين،
ٿوپر ڪري پٽار سڀئي، ڇا سندس سخا جي ڳالهه ڪجي،

هر وقت خطائون ڪيئي ڪيم، ڪا نه چڱائي مون کان ٿي،
ان هوندي ڪري ٿو ايتو ڪرم، ڪيئن تنهنجي وفا جي ڳالهه ڪجي

مون پاڻ پرنپو آ جنهن کي سو کين ڇڏيندو سام سندي
پوءِ ڇا جي ڪري مايوس ٿجي، چورنج ويلا جي ڳالهه ڪجي

امداد ٿيو آهي جنهنجو مسڪين محمد بخش مٿي
'ضامن' زبان سان ظاهر تنهن، 'طالب مولوي' جي ڳالهه ڪجي
□

ڪافي

تلھ: آھين تون پولڙي پوري، نچائن جيئن پيئي نچجان
وٺي مالڪ سندي مرضي، امر ۾ هر گهڙي اچجان

سندئي ٿو ڏور جو ڏوري، تيڏانهن چرجان جيڏانهن چوري
گهمائي جي گهتيون گهوري، اهائي واٽ تون وٺجان

ٿيا دشمن نٿا چاهن، ٺلها سي ٺاه پيا ٺاهن
ڪتا هت ڪئين لڪل آهن، انهن بگهڙن ڪنان بچجان

ڪتن جو خوف آ تڏهن ڪچايون هت ڪيئي ڪڏهن
پڏائي پاڻ جي ڪڏهن، هتي پوءِ هت پيئي ملجان

پيو 'ضامن' اٿئي اهڙو انگل تون ڪر پلي ڪهڙو
آ حامي هر گهڙي ٿيڙو چٽي سان ڳالهه ڀل چئجان
□

ڪافي

ٿله: جيڪر مارن ساڻ ملان، ته وسري وڃن سڀ ڏينهن ڏکڻ جا.

ڪيڏو پلپل پيار ڏنائون، ڪهڙا ڪهڙا قول ڪيائون،
موتي لڌائون ڪا گل ڪانه.

ڇت تي چڙهن ٿا هت ڇا چاٿان، واري جني جا آهن وچاٿان،
تنڪي وساري ڪيئن وهاته.

وهه تني جو ويهي وڃايان، ڳالهه ذري ڪاڪين لڪايان،
جي ڏاڏاڻن جي ڏيهه وڃانه.

بهر لنگهيا ڪيئن هت قيدن جا، سٺم تني کان ڌار ٿي ڇا ڇا،
حال سمورو پيش ڪيانه.

'ضامن' کي هو ڪين ڇڏيندا، وقت ڏکيئي ۾ اچي ڏيڏ ڏيندا،
پاريندا سي سڀ پئمانه.

ڪافي

ٿله: ڏسو ڪيئن عاشقن آهن لڳايا نهين جا نارا،
ڏٺو جانب جو تن جلوو اوھين سمجهو عقل وارا.

ڏٺو ليليٰ ۾ مجني ڇا، وٽا پيٽئين پري واه جا،
سرت تنهن کي نڪا ٻي ڪا، ملڻ محبوب جي ڌارا.

آهن سسئي جبل جهاڳيا، همت ڪنهنجي نه وس جي سا.
پنهون پنهنجو پسڻ جي لاءِ لڏا ليڙون ٿيا سارا.

سهڻي ميهار لاءِ ماندي ڪنهن چڪ ٿي اتي آندي.
وڙهي واڳن سان ٿئي واندي ته اڳيان درياھ جا دڌڪارا.

رانجهن لاءِ هير ويچاري ويئي ان کان ٻي سڌ ساري.
تنهن کي محبت هئي ماري اهي ڏس عشق جا آرا.

سوين پيا قرب وارا ٿيا، نهوڙي نيهن جيڪي نيا.
سڄن احوال تن جا پيا، ٿيا سي مرد موچارا.

عشق منار تي آيو سدا سڪ جو هئس سايو.
موليٰ تنهن کي آ مرڪايو سندس ٿيا پاڳ پلارا.

پون جن جا اهي 'ضامن' اچيو همراهي هر دم ڪن.
هتي ۽ مهندسي مرڪن ڪئين مسڪين مون پارا.

ڪافي

ٿله: سڀڪو سمجهي ته آئون ڄاڻون، آهن پيا اڻڄاڻ.
سمجهو ته آهي سڀ کان اوکو پنهنجو سڃاڻڻ پاڻ.

تولو ماسو جيڪو آهي سو تو اڪثر سير سڏائي
هر ڪو پنهنجو پاڻ پڏائي سمجھ نه ڪا ڪا سڃاڻ.

آئون ۾ جو آهي اڙيو سو ڪا چاڙهي ڪين آ چڙهيو
چوڻ چڱائيءَ تي نا مڙيو ڪيئن سو چڙي چڪتاڻ.

جن هت پنهنجو پاڻ سڃاتو سبق عشق جو ان آ جاتو
تن آ نباهيو نينهن جو ناتو اهي ڪن واحد جي واکاڻ.

عشق جي چاڙهي آهن چڙهيا جي، لهر نه ڪو ڪو لوڏو تن ڪي
ڪيئي موچارا مرد ٿيا سي، تن پاڳين جا ڏس پاڻ.

پون جني جا سي ٿا 'ضامن' اڳتي ۽ هت سي ٿا مرڪن
اهڙا نصيب وارا آهن، سي نه ڪين ڪا ڪاڻ.

ڪافي

تلھ: عمر ڪوٽ ۾ هي ڳڻتي ٿي ڳاري ڪري ڌار ڌاري چوويٺاوساري

پلا چو نه منهنجي ڪا واهر ڪيائون
اُتان کان ڪو ماڻهو نه مونڏي مڪائون
ڏسي جنهن کي دلڙي وهان ها ڌتاري

وساري وهان ڪيئن ڀلا آئون اباڻان
منگها مرڻ مڪڻيون لڙ لڙ لڙ لڙ
ڪري ياد هر هر وهان آب هاري

نڪائي مڪائون ڪا ڏونئرن جي ڏوئي،
ڪٽيهر ڪيئي راتيون هتي روئي روئي،
چڙي قئيد جڻ آهي جيئري ئي ماري

آهن مير منهنجا سي مارو مڇارا،
اڏيل عرش ۾ جن جا آهن اوطارا،
اصل کان ئي آهيان پيئي ان پٺاري

جتي جام آهن ڀاڳين جا پاڻان
ڏسان شل وڃين ات سي ڏوئي ڏاڏاڻان
رڪي ست ستي شال وڃان ڀرت پاري

اٿر پڪ اهائي اباڻان سي ايندا،
پيئي منهنجا 'ضامن' وٺي ٺال ويندا،
ڏکيا ڏينهن پوءِ سي چڙينديس وساري

ڪافي

ٿله: مديني جي گليءَ جو مان ڪٽڙو ڪارڙو آهيان
ڪرم ڪو ڪر مٿر مرسل بنهه بيڪارڙو آهيان

نوازش تو جني تي ڪئي، هتي ۽ مهڻد سي مرڪن،
تني مان ڪر مونڪي ٻانهيءَ، سندو هڪ ٻارڙو آهيان،

پون هت پور ٿا پلپل، چمان جلدي اچي چائنٿ،
پڄايو آس سا آقا، ناکس لاچارڙو آهيان.

آهيان اڻڄاڻ ۽ اگلو رهنمائي ڪريو رهبر،
ڪريان ويچار هت ڪهڙو آئون ويچارڙو آهيان.

آهن 'ضامن' سندم جيئي، ڪريو ڪا ٻاجھ تن صدقي،
ڪنو ڪوجھو ته به تن کي، مان پڪ سان پيارڙو آهيان.

ڪافي

تله: هت پاڻ چوپنهنجو پڏائين، تون ته موڳا مسافر آهين.

ڏس ڪيئن ڪٿان آهين آيو هيءُ ماڳ ته آهي پرايو
پوءِ مالڪ ڪيئن ٿو سڏائين.

چو آهين منڌو ڪري منهنجو هت ڪجهه نه آهي تنهنجو
هيءُ ڳالهه هيئن سان هنڊائين.

جو آئون ۾ آهي اڙيو سو ته ڏيهه اصل مان تڙيو
تيئن خلق نه هت تون ڪلائين.

تون چاهج سڀ جي ڀلائي، ڀل من ۾ رکي ڪو مدائي،
متان پنهنجو وقت وڃائين.

هل ڌيان تون هر هرڌاري، ايندو پاڻ پرين سو اوطاري،
ٿو ڇاڪر جنهنجو چوائين.

اچي پنهنجو پاڻ ڀلائي، ويندا 'ضامن' پيئي ڇڏائي،
بيو ڀولو متان تون پائين.

ڪافي

تلھ: صبح شام تون مدام ڪر پڇار خدا جي،
رڪج يار هر وار تن ۾ تار خدا جي.

اها تات وائي وات، ڏينهن رات رڪج تون،
ڏسيل جيئن ڪجان تئين، سا گفتار خدا جي.

ڀليا ڪي آهن جي تني ڪي ئي ڇڏي ڏي،
مٿي تن سڀ چون، آ ميار خدا جي.

ساڻ زبان سي بيان ڪن ٿا شان صبحاني،
واه واه ڪن ساراه منجهه سنسار خدا جي.

پسي پار پون يار منٺار 'ضامن'،

پوهر ويل تن سويل، ٿئي سنڀار خدا جي.

ڪافي

تلھ: اجهو ڄاڻ تنهنجو هتي ڄاڻ آيو

اها ڄاڻ ڄاڻين، ته ڄاڻو چوائين.

جيڪي ڄاڻ ڄاڻن وڃي ويه تن وٽ،

تراري ۾ ٿرندا پڇج سي پڪا وٽ،

سڳو سڪ جو ساجهر ويهي اُتي وٽ،

متان پورا ڀلجين، ڪو ڀولو نه ڀانئين.

آهن مرد اهڙا، نه جن جو سُڄي مٽ،

وڃي پيءُ پيالو تن جي منجهان مٽ،

لڪيل واٽ تي ويري، ٽڪڙو ٽٽان مٽ،

متان پير پوئتي ڪنهن ڀل تون ڀائين.

ڪڏهن ڪم نه ايندئي، پٽيهر هتي پٽ،

اُتي هاڻ پنهنجون پوريل اڪيون پٽ،

ملئي ڪٽ ٿي يا ٿو ويهين مٿي پٽ،

ايندئي ڪم ڪمائي هتي جا ڪمائين.

چنو پاڻ پنهنجو آڻي اڳيان رک،
اٿس گل گلابي يا اڏري پئي رک،
رهين تڏهن سنرو ڏسيل جي ڪرين رک،
مليل وات جيڪا متان سا ڀلائين.

آهين ڇا تون هاڻي، ۽ ڇا تون هئين پر،
وڌن جي ويهي هت پختي ڪجان پر،
آهن زور 'ضامن' لڳل ڇڻ اٿئي پر،
اُکن کان آجو هتي ره سڌائين.

